

KERKENBELEIDSPLAN IEPER

EDITIE 2025

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL.....	2
INLEIDING	6
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	7
2. FICHE PER KERKGEBOUW	8
2.1. Sint-Maartenskathedraal	8
2.1.1. Identificatie	8
2.1.2. Beschrijving	9
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	14
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	16
2.2. Sint-Jacobskerk	17
2.2.1. Identificatie	17
2.2.2. Beschrijving	18
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	22
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	22
2.3. Sint-Pieterskerk	23
2.3.1. Identificatie	23
2.3.2. Beschrijving	24
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	27
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	28
2.4. Onze-Lieve-Vrouw Middelaes	30
2.4.1. Identificatie	30
2.4.2. Beschrijving	31
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	34
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	34
2.5. Sint-Michiel Boezinge	35
2.5.1. Identificatie	36
2.5.2. Beschrijving	36

2.5.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	40
2.5.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	40
2.6.	Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Brielen	41
2.6.1.	Identificatie	41
2.6.2.	Beschrijving	42
2.6.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	44
2.6.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	45
2.7.	Sint-Jan Baptist Dikkebus	46
2.7.1.	Identificatie	46
2.7.2.	Beschrijving	47
2.7.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	50
2.7.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	50
2.8.	Sint-Petrus en Paulus Elverdinge	51
2.8.1.	Identificatie	51
2.8.2.	Beschrijving	52
2.8.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	55
2.8.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	55
2.9.	Onze-Lieve-Vrouw Geboorte Hollebeke	57
2.9.1.	Identificatie	57
2.9.2.	Beschrijving	58
2.9.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	60
2.9.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	60
2.10.	Sint-Jan Baptist Sint-Jan	62
2.10.1.	Identificatie	62
2.10.2.	Beschrijving	63
2.10.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	66
2.10.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	66

2.11.	Sint-Vedastus Vlamertinge	67
2.11.1.	Identificatie	67
2.11.2.	Beschrijving	68
2.11.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	71
2.11.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	72
2.12.	Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Voormezele	73
2.12.1.	Identificatie	73
2.12.2.	Beschrijving	74
2.12.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	76
2.12.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	76
2.13.	Sint-Catharina Zillebeke	77
2.13.1.	Identificatie	77
2.13.2.	Beschrijving	78
2.13.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	80
2.13.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	81
2.14.	Sint-Leonardus Zuidschote	82
2.14.1.	Identificatie	82
2.14.2.	Beschrijving	83
2.14.3.	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	84
2.14.4.	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	85
3.	NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	86
3.1.	Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	86
3.1.1.	Valorisatie	86
3.1.2.	Medegebruik	86
3.1.3.	Nevenbestemming	87
3.1.4.	Herbestemming	87
3.1.5.	Overzicht	87

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

89

BESLUIT 90

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de Stad Ieper:

- Sint-Maartenskathedraal, Vandenpeereboomplein zn, 8900 Ieper (beschermd)
- Sint-Jacobs, Gezelleplein zn, 8900 Ieper (beschermd)
- Sint-Pieters, Rijselstraat 87, 8900 Ieper (beschermd)
- Onze-Lieve-Vrouw Middelaes, Capucienenstraat 48, 8900 Ieper
- Sint-Michiel Boezinge, Katspel 4, 8904 Ieper (beschermd)
- Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Brielen, Veurnseweg 110, 8900 Ieper
- Sint-Jan Baptist Dikkebus, Kerkstraat 15, 8900 Ieper
- Sint-Petrus en Paulus Elverdinge, d'Ennetièreplein 1A, 8906 Ieper (beschermd)
- Onze-Lieve-Vrouw Geboorte Hollebeke, Wielewaalstraat 2A, 8902 Ieper
- Sint-Jan Baptist Sint-Jan, Brugseweg 269, 8900 Ieper
- Sint-Vedastus Vlamertinge, Poperingseweg 262, 8908 Ieper (beschermd toren)
- Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Voormezele, Voormezele-Dorp 1, 8902 Ieper
- Sint-Catharina Zillebeke, Zillebeke-Dorp 7, 8902 Ieper
- Sint-Leonardus Zuidschote, Zuidschote-Dorp 17A, 8904 Ieper

Dit kerkenbeleidsplan, editie 2025, is een herwerkte versie en een vervolg op het kerkenbeleidsplan 2015. Het centraal kerkbestuur heeft in het najaar van 2024 de voorbereiding opgestart met alle onderliggende kerkfabrieken voor het verzamelen van alle infofiches. Daarna werd in meerdere overlegvergaderingen tussen de Stad en het centraal kerkbestuur alle verzamelde info besproken met als resultaat een geactualiseerd kerkenbeleidsplan 2025.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de Stad Ieper, het centraal kerkbestuur van de Stad Ieper en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Bisdome Brugge op 20/06/2025;
- door de gemeenteraad van de Stad Ieper op 30/06/2025.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

Kerken in Ieper en deelgemeenten

Kerken

Sint-Maartenskerk

Sint-Jacobskerk Ieper

Sint-Pieterskerk

Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Middelares

Sint-Michielskerk Boezinge

Onze-Lieve-Vrouwkerk

Sint-Jan-Baptistkerk Dikkebus

Sint-Petrus en Pauluskerk

O.L.V. Geboortekerkerk Hollebeke

Sint-Jan-Baptistkerk

Sint-Vedastuskerk

Onze-Lieve-Vrouwkerk

Sint-Catharinakerk van Zillebeke

Sint-Leonarduskerk Zuidschote

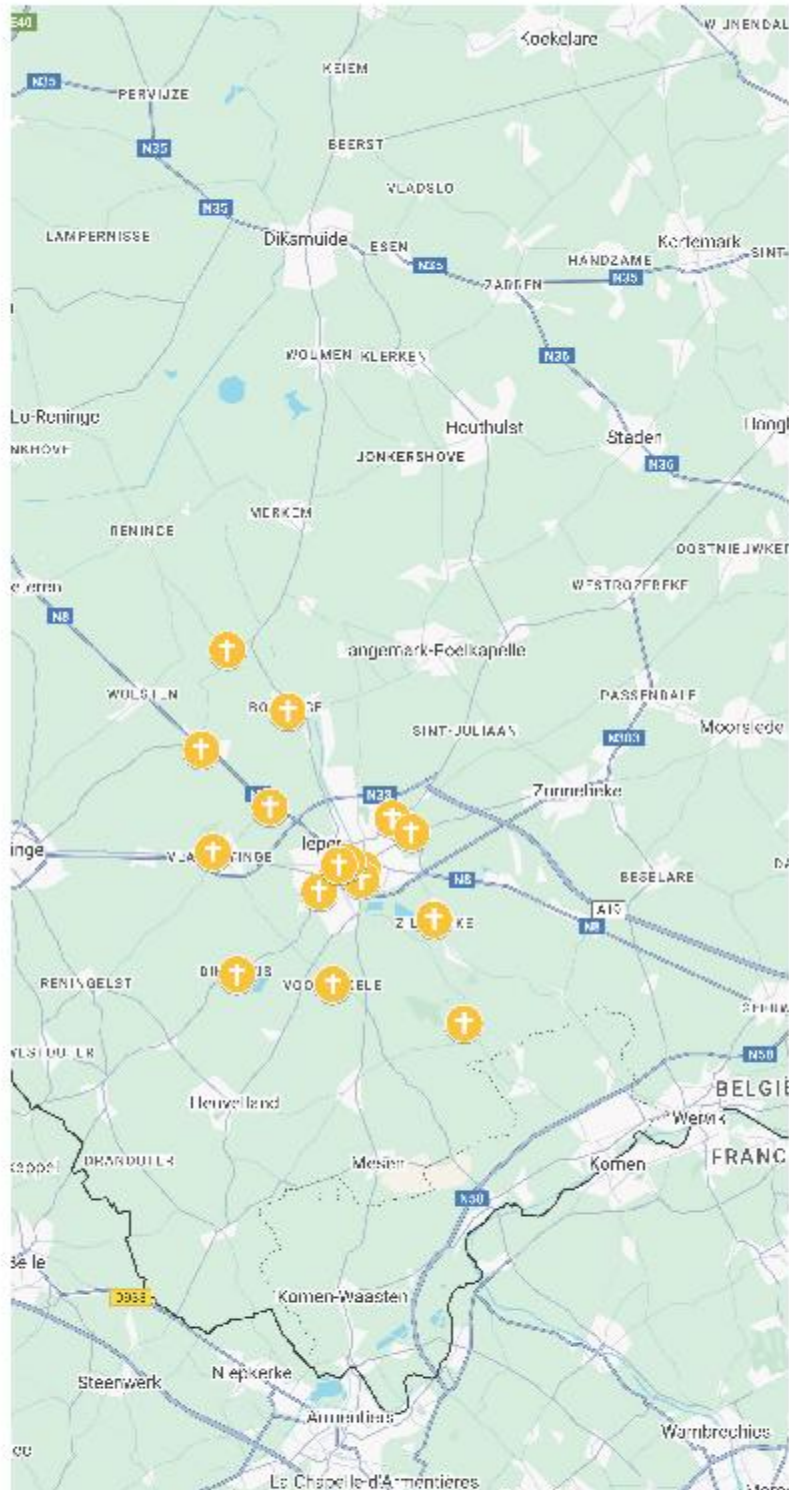
Saint George's Memorial Church

Protestantse Kerk

Evangelische Kerk De Hoeksteen

2.1. Sint-Maartenskathedraal

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Sint-Maartenskathedraal (Parochiekerk Sint-Maarten Sint-Niklaas)

Geografische ligging:

- Vandenpeereboomplein zn, 8900 Ieper
- Kadaster: Sectie F 254B
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: Sint-Maarten Sint-Niklaas

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming:

- Beschermd als monument sinds 10/02/1940

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Voor een meer gedetailleerd overzicht verwijzen we naar de historische nota in het Beheersplan Sint-Maartenskerk en bijhorend klooster dd. 10/11/2017, <https://plannen.onroerendergoed.be/plannen/465>

De kathedraal is een oude bisschopskerk in gotische stijl heropgebouwd na de Eerste Wereldoorlog.

De kathedraal is het hoogste gebouw van de stad, met een toren van 100 meter hoog. Uit welke richting men leper ook nadert, steeds domineert de monumentale Sint-Maartenskathedraal met haar rijzige toren de horizon en het stadsbeeld. De Sint-Maartenskathedraal is een van de grootste leperse monumenten, naast de Lakenhallen en de vestingen.

De kerk is ontstaan uit de burchtkapel van de grafelijke residentie. Volgens overleveringen, eerste Onze-Lieve-Vrouwe- of Sint-Andriaskapel op deze plaats, vanaf 1012 toegewijd aan Sint-Maarten; vervangende kerk vanaf 1088 door toedoen van Robrecht II met eraan gekoppelde huisvesting voor bedienende priesters. Aan deze kerk was sinds 1050 een stichting van seculiere kanunniken verbonden. In 1102 werden zij door de bisschop van Terwaan vervangen door augustijnen en was er de oprichting van een proosdij van reguliere kanunniken volgens de regel van Sint-Augustinus, afhankelijk dus van het bisdom van Terwaan, met schenking van de romaanse Sint-Maartenskerk, de Sint-Pieterskerk en andere goederen. Snelle ontwikkeling van de nieuwe proosdij dankzij giften uit de kerkelijke en burgerlijke wereld, resulterend in de bouw van een nieuwe kerk vanaf begin 13de eeuw.

Van 1221 tot 1251 werd een koorgedeelte bijgebouwd. Vermoedelijk vanaf 1254, opbouw van het transept (dwarsbeuken); noordelijke arm nog voltooid in de 13de eeuw, zuidelijke arm met westelijke zijbeuk klaar in de loop van de eerste helft van de 14de eeuw. In de loop van de 14de eeuw aansluitende oprichting van het driebeukige schip. Uitspringende westtoren aangezet in 1377; verdere opbouw tot 1470 met elementen uit de Brabantse gotiek; uitvoering gestopt ter hoogte van de klokkenkamer en kleine stompe spits.

Op 12 mei 1559 richtte de Spaanse koning Filips II het **bisdom** leper op. leper was één van de veertien nieuwe bisdommen die ontstonden bij de herindeling van de bisdommen in de Nederlanden in uitvoering van de besluiten van het Concilie van Trente. Meteen hield de proosdij op te bestaan.

In 1566 waren er vernielingen in de kerk tijdens de Beeldenstorm. Ook ten tijde van de Franse Revolutie had de kathedraal te lijden onder beschadigingen, onder meer ramen en bedaking. Na de Franse Revolutie werd de Sint-Maartenskathedraal in 1797 verbeurd verklaard maar twee jaar later aangekocht door een burger uit Brugge die munt wilde slaan uit de afbraak en de verkoop van de bouwmaterialen. Een leperse kerkmeester wist de kerk weer af te kopen in 1800. De aanhorigheden kregen andere functies (kloostercomplex, bisschoppelijk paleis). Het bisdom leper werd met het Concordaat van Napoleon in 1801 afgeschaft. Vanaf dan was leper enkel nog een **dekenij**, eerst afhankelijk van het bisdom Gent en vanaf 1834 van het bisdom Brugge.

In de negentiende eeuw onderging de kathedraal verschillende restauratiecampagnes.

Vanaf 1907 vond er nog een systematische restauratie van het exterieur plaats onder leiding van architect Jules Coomans; zijn architectuurplannen zouden na 1918 van groot nut blijken. In 1914 stond de toren nog in de steigers, toen de Eerste Wereldoorlog voor een quasi complete vernieling van de kerk zorgde. In 1921 werd het eerste puin geruimd en op 11 december 1922 werd de eerste steen gelegd voor de nieuw te bouwen kathedraal. Het was architect Jules Coomans die de heropbouw leidde en de toren met een spits bekroonde. Eind 1925 werd beslist de vroeger eikenhouten bekapping te vervangen door een structuur van gewapend beton. Bijzonder snelle heropbouw: de herinwijding vond plaats in 1930.

Van het kerkgebouw is er amper origineel materiaal van voor de Eerste Wereldoorlog overgebleven: aan het zuidportaal en de basis van de westtoren zien we tot op een tiental meter hoogte resten van de vooroorlogse kerk. In de kerk zelf zijn nog een tweetal voetstukken van flankerzuiltjes aan de zuidzijde van de zijbeuk terug te vinden, duidelijk te herkennen aan hun meer verweerde uitzicht en de steensoort. In de koorafsluiting zelf zijn de vier voetstukken van de zuilen in witte zandsteen nog een overblijfsel van de oude kerk.

Na de Eerste Wereldoorlog zijn de voormalige kloostergebouwen het enige overgebleven stukje van leper dat in puin bleef liggen. Het werd niet heropgebouwd, maar ook niet ontmanteld, en is momenteel bekend als 'lapidarium', een stille en permanente getuige van de totale vernieling van de stad. Het beheer er van is delicaat. Een deel van de kloostergang lag vrij beschermd tijdens de vernielingen en bleef deels bewaard.

Meubilair voornamelijk naar ontwerp van J. Coomans in samenwerking met de vermelde beeldhouwers en grotendeels in een eclectische romaans-gotische stijl, soms gestileerd naar toenmalige byzantiniserende wijze. Bepalende hoofdaltaarafsluiting met neogotische inslag en centraal bronzen Heilig Hartbeeld, geschonken door de leperse bevolking, 6 maart 1935; neogotisch altaar in de zuidoostkapel gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw Van Tuine. Merk op: het altaar van Onze-Lieve-Vrouw van Tuine stond vóór 1914 niet rechts maar links van het hoofdaltaar.

Voorts marmere preekstoel met bronzen taferelen en biechtstoelen van dezelfde, met hout gecombineerde materialen. Monumentaal stenen doksaal in noordelijk transept met David en Cecilia-beelden en even monumentaal orgel door J. Anneessens (Menen), als nieuw, door de wederopbouw ingebracht element (zie verder). Eerste reeks glasramen uit de wederopbouwperiode, circa 1930 en volgende, onder meer in koor en transept, vaak voorzien van wapens van leperse schenkers (o.a. familie Tack); tweede reeks van circa 1960 onder meer door L. Colpaert (westgevel), gedateerd 1959 en door M. Martens (noordelijk zijaltaar), gedateerd 1961.

Roosvenster in de zuidelijke vleugel, in 1935 door Miss Geddes vervaardigd en samen met een houten memento ter ere van koning Albert I onthuld in 1938 door koning Leopold III. Het roosvenster wordt 'Te Deum' genoemd en is een geschenk van de Britse troepen aan koning Albert I.

De kerk beschikt over twee orgels:

- orgel door Loncke Orgelbouw, gebouwd in 1985 voor de toenmalige Sint-Niklaaskerk, en sinds 2009 opgesteld in de Proosdijzaal van de Kathedraal
- orgel door Jules Anneessens uit 1931
Het vooroorlogse doksaal was in hout op dezelfde plaats opgetrokken als het huidige. Het orgel was een Pierre-Charles Van Peteghem orgel, voor het eerst bespeeld op 26 februari 1832. Het was een indrukwekkende eikenhouten constructie in een halve cirkel. Het huidige doksaal en orgelkast zijn een ontwerp van Jules Coomans. Het huidige instrument met verzilverde orgelpijpen werd op 5 januari 1930 besteld en in het voorjaar van 1931 geplaatst door de firma Jules Anneessens uit Menen. Het heeft drie manualen (klavieren) met elk 61 toetsen, een pedaal (voetklavier) met 32 toetsen, 43 registers en 3.110 pijpen waarvan er 133 aan de voorkant zichtbaar zijn. De grootste pijp is bijna vijf meter hoog. Tussen 2019 en 2022 was er een restauratie van het Anneessensorgel.

In 2023 werd een inventarisatie van het roerend erfgoed in de kathedraal afgerond. Van oktober 2016 tot 2023, onderbroken door de coronapandemie, werkte een team ervaren vrijwilligers aan de inventarisatie van alle religieuze objecten in de leperse Sint-Maartenskerk. Alle objecten werden opgemeten, in detail beschreven en gefotografeerd. Deze inventaris bestaat uit 1.360 objecten en is integraal online te raadplegen. We vermelden hier een bijzonder reliekschrijn, sinds juni 2023 opgenomen op de Topstukkenlijst van de Vlaamse Gemeenschap. Dit reliekschrijn dateert uit 1625 en bestaat uit verguld koper, zilver en edelstenen. Het is 53 cm hoog, 36,5 cm breed en 25 cm diep. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het zwaar beschadigd. Het opschrift en het wapenschild van de schenker, Antonius De Hennin, bisschop van leper van 1613 tot 1626, zijn uitgewist na de restauratie.

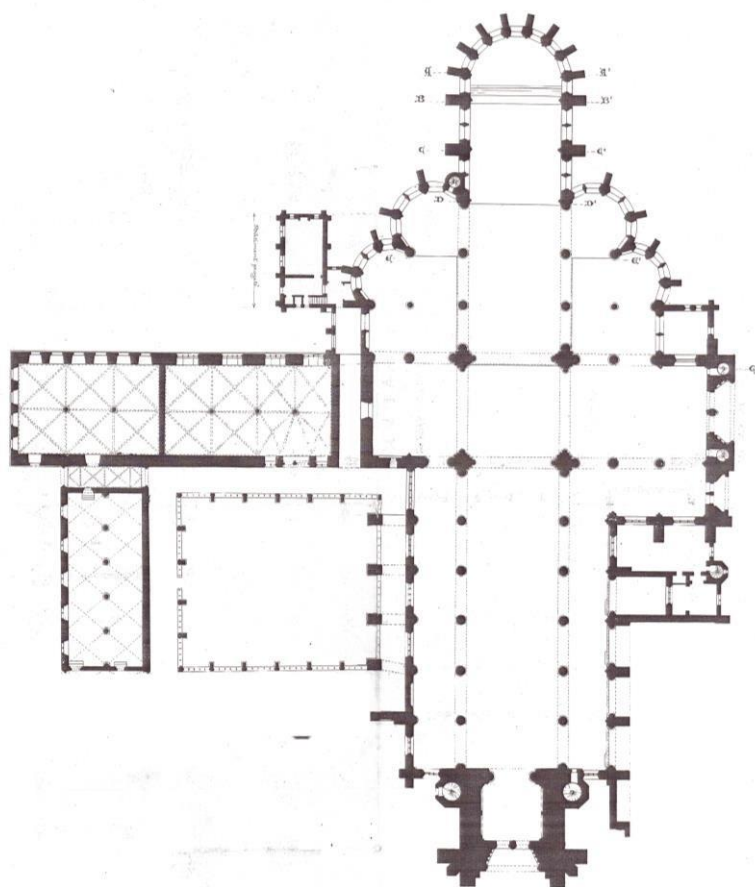
In de kerk bevinden zich nog enkele bijzondere objecten, zoals het graf van bisschop Jansenius (een vloertegel met het jaartal 1638, het jaar van Jansenius' overlijden), het graf van Graaf Robrecht van Bethune, de 'Leeuw van Vlaanderen', en het zijaltaar met retabel en het mirakelbeeld van Onze-Lieve-Vrouw-van-Thuyne.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

In de hoofdruimte van de kerk is er een stille ruimte gecreëerd, die visueel afgesloten is. Ook de apsis is visueel afgesloten als museale ruimte.

In de noordelijke annex bevinden zich twee sacristieën en een kapittelzaal die afzonderlijk gebruikt kunnen worden. Op de verdieping bevindt zich de proosdijzaal, waar goedgekeurde bouwplannen voor ontsluiting de voorbije jaren op budgettaire limieten stuitten. Deze proosdijzaal is momenteel beperkt afzonderlijk bruikbaar (gelet op bereikbaarheid en beperking aantal personen).

Aan de noordwestelijke zijde is er aanliggend een pandgang met twee delen.

c) Bouwfysische toestand

Een bouwkundige inspectie door Monumentenwacht vond plaats in 2020. Eerdere inspecties vonden plaats in 2003/ 2005/ 2007/ 2009 / 2012/ 2015.

De algemene conditie werd in mei 2020 als volgt beoordeeld:

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal en dit voor 3 aandachtspunten :

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Redelijk

toelichting Structureel is het gebouw in goede staat, doch vooral de schade aan de betonnen bouwdelen van de toren en de tijdige vervanging van de leien op een aantal daken dringen zich op.

DAKEN

bouwfysische toestand		Redelijk
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Redelijk

toelichting De natuurleien op heel veel daken zijn aan vervanging toe. Het invullen van ontbrekende leien gebeurt regelmatig, doch zal op termijn niet meer volstaan.

DAKWATERAFVOEREN

bouwfysische toestand		Redelijk
onderhoud		Redelijk
risico op gevolgschade		Redelijk

toelichting Er worden systematisch lekkende regenafvoeren vervangen. De oplappingen in de goten zullen op termijn wel niet meer volstaan, vervanging van de loden goten zal op termijn noodzakelijk zijn.

Grote restauratiecampagnes waren er van 1994 tot 2008 met de restauratie van de maasvensters (de glas-in-loodramen) en in 2014 de restauratie van de vieringtoren.

Op 10 december 2014 diende de Kerkfabriek Sint-Maarten Sint-Niklaas Ieper een aanvraag voor restauratiepremie in voor een betonrestauratie van de torenspits voor een totaalbedrag van 377.925,81 euro exclusief btw (457.290,23 euro inclusief btw). Het dossier is bij de Vlaamse Overheid gekend onder ref. 4.003/33011/102.4

Op 13 juli 2015 bevestigde het Agentschap Onroerend Erfgoed de ontvankelijkheid van de aanvraag voor restauratiepremie. Het Agentschap bevestigde dat het dossier in aanmerking kwam voor de toekenning van een restauratiepremie. Het Agentschap vestigde tevens de aandacht op een wachtlijst om een restauratiepremie te verkrijgen en meldde dat de toezegging enige tijd op zich kon laten wachten.

De stabiliteit van de toren wordt sinds 2022 nauwgezet opgevolgd na advies hieromtrent van Monumentenwacht, als gevolg van de vragen omtrent mogelijke wijzigingen in de grondwaterstand na de ingrijpende omgevings- en rioleringswerken in de binnenstad.

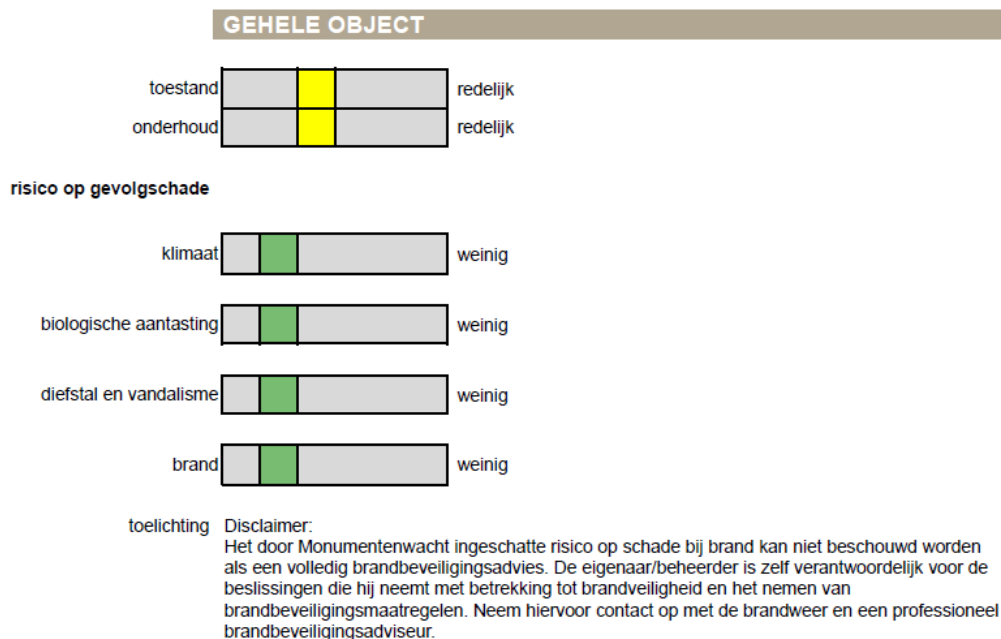
In het rapport van Monumentenwacht van 2020 en uit recentere contacten werden een aantal pijnpunten opgemerkt:

- de verwarmingsinstallatie; cfr. negatieve inspecties door onderhoudstechnicus – keramische delen van de stralers zijn gebarsten en kunnen naar beneden vallen – de verouderde stralers zijn moeilijk te herstellen
- de restauratie van het betonnen binnenskelet van de torenspits en van de betonnen torenverdiepingen (zie hierboven aanvraagdossier restauratiepremie)
- het metselwerk van de toren dient grondig onderzocht en eventueel hersteld te worden, dit is niet opgenomen in voornoemde aanvraag voor restauratiepremie
- het metselwerk aan het zuidportaal - er is sprake van infiltratie van regenwater
- de vervanging van de natuurleien op een aantal dakvlakken en ook de loden goten onder deze dakvlakken (cfr. premiedossier 2024 moet nog vervolg krijgen)
- in het hoogkoor dienen de gebarsten spitsbogen onder het buitentriforium aangepakt te worden alsook het herstel voegwerk steunberen
- op een aantal plaatsen het buitenschrijnwerk van de kerk schilderen / vernieuwen o.a. vieringtoren
- de klokkeninstallatie

Voor een aantal ingrepen is coördinatie via CKB wenselijk:

- Sleutelplan, beveiliging
- Brandveiligheid (rookdetectiesysteem overwegen?)
- Investerings in duurzaamheid (bv. wind-of zonne-energie)

Een **interieurinspectie** door Monumentenwacht vond plaats in 2023. De globale beoordeling zag er als volgt uit:

TOPSTUKKEN EN CULTUURGOEDEREN

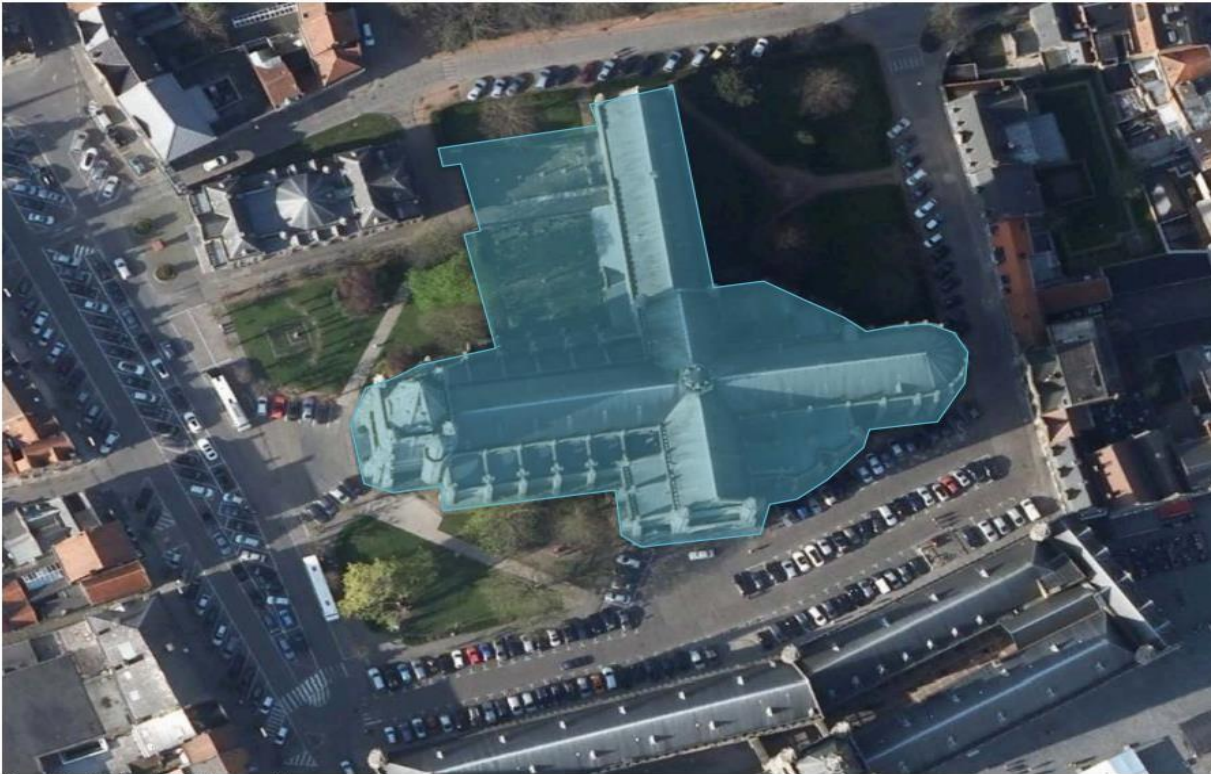
ID2023/50 reliekschrijn | aantal 1

Topstuk

toestand		goed
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

Voor een meer gedetailleerd overzicht verwijzen we ook naar het **Beheersplan** Sint-Maartenskerk en bijhorend klooster dd. 10/11/2017, <https://plannen.onroerendergoed.be/plannen/465>

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

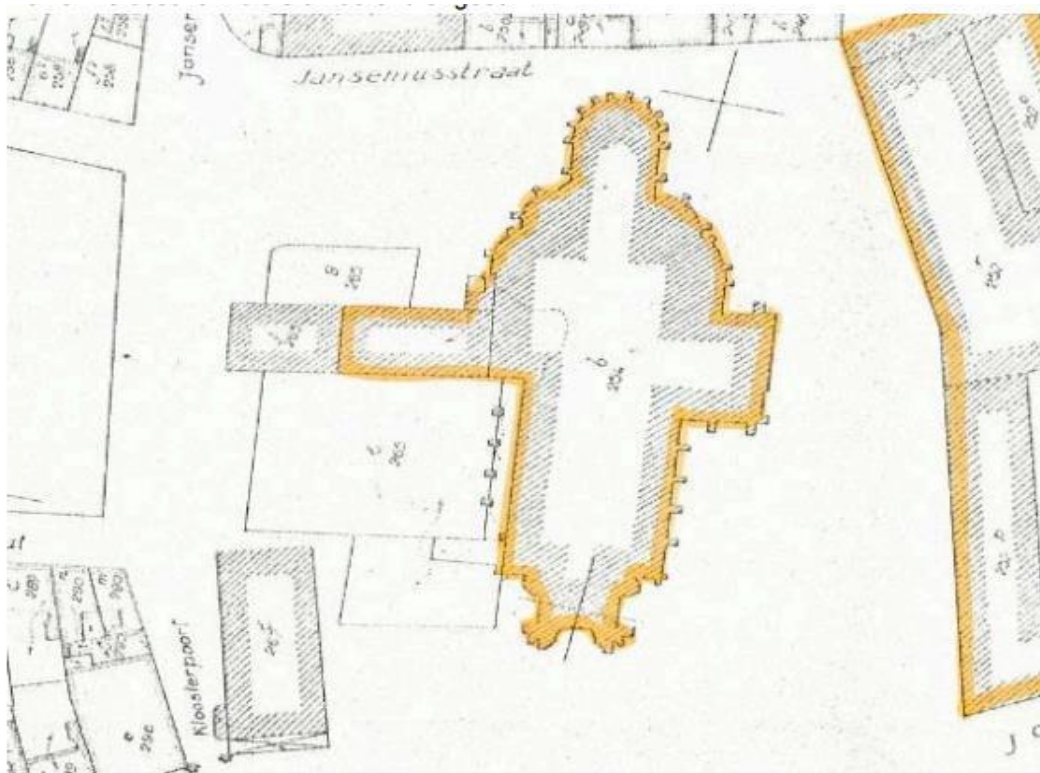
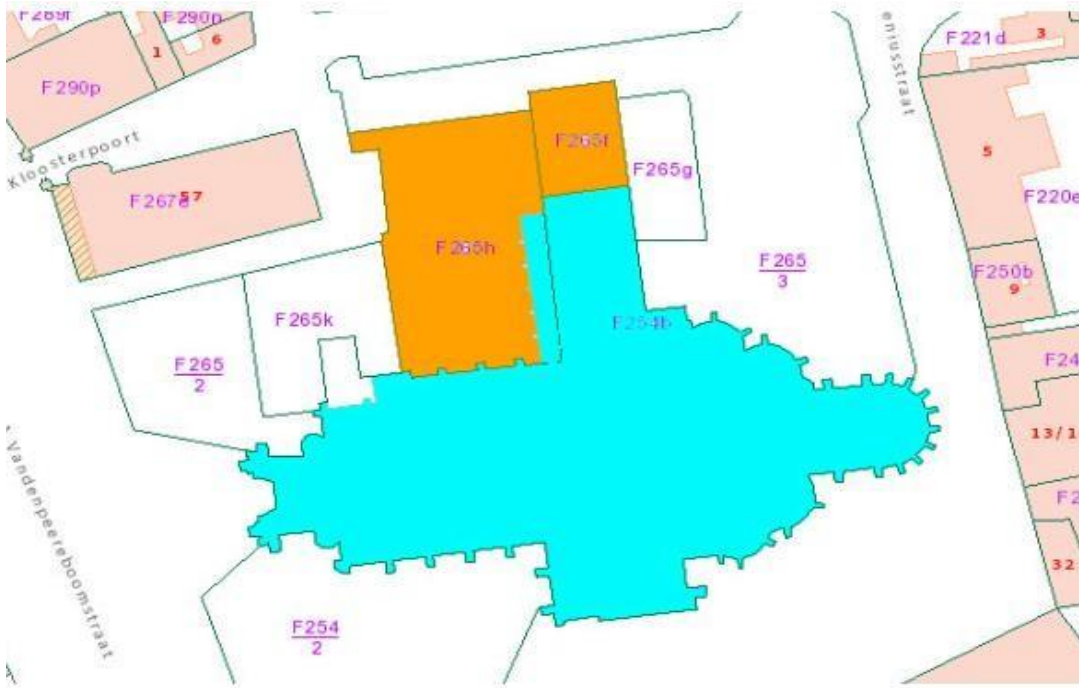

Geopunt satellietbeeld, 2017, geopunt.be

Kadastrale percelen:

Afdeling 1 sectie F perceel 254b en is eigendom van de stad Ieper en BESCHERMD ALS MONUMENT, AANGEDIJD IN HET BLAUW.

Afdeling 1, sectie F de percelen 265f en 264h zijn eigendom van de kerkfabriek en GEÏNVENTARISEERD, maar worden verpacht aan de stad Ieper, AANGEDIJD IN HET ORANJE.

Plan bij beschermingsbesluit, 1940, inventaris onroerend erfgoed

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De Sint-Maartenskerk wordt zeer intensief gebruikt, voor eredienst in de eerste plaats.

Naast de wekelijkse eucharistievieringen zijn er de huwelijken, begrafenissen, dopen... en een aantal bijzondere vieringen die enkel in deze kerk plaatsvinden zoals Te Deum, Wapenstilstand...

Een aantal devoties zijn verbonden aan de kathedraal: Onze-Lieve-Vrouw van Thuyne (in het bijzonder de vieringen rond Thuyndag), Sint-Albertusapostolaat (jaarlijkse novenen in augustus en maandelijkse gespreksmomenten). We verwijzen naar het pastoraal plan voor meer gedetailleerde info hierover.

Een aantal verenigingen is vast verbonden aan de kathedraal, zoals de Vrienden van de Sint-Maartenskerk, het Sint-Niklaas mannenkoor en de orgelkring Organum Yprense. Jaarlijks zijn er diverse tentoonstellingen (historisch of artistiek), concerten, inloopconcerten, kerstconcerten, lezingen, rondleidingen, torenbezoeken...

Heel wat organisaties bevragen specifiek de kathedraal voor activiteiten (vnl. tentoonstellingen of concerten), omwille van de ligging en/of de grootte en/of het monumentale karakter, zoals het Cultuurcentrum Het Perron Ieper, Gevleugelde Stad Ieper, de Vredesdienst van de stad Ieper, In Flanders Fields Museum, Cultuurraad, Nocturnes, Davidsfonds, de Koning Boudewijnstichting, de VRT, de Britse overheid, Provincie West-Vlaanderen, Westtoer, Bisdom bij de Krijgsmacht...

Er zijn cd-opnames op het bekende Anneessensorgel in de kathedraal.

De jaarlijkse concerten rond Wapenstilstand van de Last Post Association met drie uitvoeringen trekken zo'n 2.700 toeschouwers. Het Sint-Maartensomwegcomité organiseert in de kathedraal de jaarlijkse ontmoeting van de Sint met de kinderen van Ieper, zeer druk bijgewoond met lange wachtrijen.

De kathedraal is een toeristische trekpleister. Elke toerist die naar Ieper komt, springt wel eens binnen in de kathedraal. Dit levert vele tienduizenden bezoekers op per jaar. De Gidsenkring houdt wekelijks tal van rondleidingen die ook de kathedraal aandoen. Verschillende Ieperse scholen bezoeken jaarlijks de kerk. Occasioneel wordt de kathedraal ook gebruikt voor filmopnames voor gerenommeerde filmproducties. Diverse kunstobjecten worden regelmatig in bruikleen gevraagd door grote instellingen (Yper Museum, In Flanders Fields Museum, Hospices de Beaune, Louvre Parijs...).

2.2. Sint-Jacobskerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: Sint-Jacobskerk

Geografische ligging

- Gezelleplein zn, 8900 Ieper
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: Sint-Jacobs

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming: de Sint-Jacobskerk is beschermd en

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Jacob deze vaststelling is geldig sinds 14-05-2024
- is aangeduid als beschermd monument Parochiekerk Sint-Jacob deze bescherming is geldig sinds 10-02-1940
- is deel van de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Gezelleplein deze bescherming is geldig sinds 24-02-1976

Meer info op: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/30230>

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Ontstaan van de parochie te situeren in de eerste helft van de 12de eeuw, met eerste uitdrukkelijke vermelding van het altaar in 1138. Midden 12de eeuw: driebeukige romaanse kerk met transept en vlak afgesloten koor, voorts blijkbaar ook een westportaal zie Sint-Pieterskerk. Toenmalig peil, 1,80 m onder huidige en ijzerzandsteen als voornaamste bouw materiaal (zie teruggevonden muurresten bij aanleg van centrale verwarming, 1972).

In de loop van de 14de eeuw, oprichting van een vervangende gotische hallenkerk, beginnend met het koor, zijkoren en pseudo-transept waarin onder meer bij de Scheldegotiek aansluitende knoppenkapitelen voorkomen. Aansluitend driebeukig schip met hoger opgebouwde middenbeuk, opgericht in de loop van de 14de of 15de eeuw, en in zekere mate beïnvloed door de Brabantse gotiek, zie koolbladkapitelen. Schaden tijdens het beleg van Ieper (1383). Beschadigingen, voornamelijk van het interieur, tijdens de godsdienstoorlogen, 1566, 1578... tijdelijk gebruik door de Geuzen en nieuwe kerkwijding in 1584.

Laatgotische westtoren onder zelfde, doorlevende invloed opgetrokken in 1634 en onafgewerkt gebleven wegens geldgebrek: romp met drie geledingen, "voorlopig" beëindigd ter hoogte van de galmgaten en voorzien van een smalle, stompe spits. De tekening in Sanderus (1649) toont evenwel een volledig uitgewerkte toren naar Brabants patroon, overgaand in een veelzijdig overkoepeld lantaarntje met speelse bekroning naar 17de-eeuwse barokke smaak.

Gesekwestreerd tijdens de Franse Revolutie (1798) en gebruikt als voedermagazijn. Functieherstel en nieuwe wijding in 1802. 1909-1912, bouw van een bakstenen spits, naar regionaal gotisch patroon, afgezet met hogels en geflankeerd door vier hoektorentjes, onder leiding van architect Jules Coomans. Totale hoogte aldus op 75 m gebracht.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de kerk totaal vernield, op de onderbouw na; hierin komen nog diverse natuursteensoorten voor, onder meer ijzerzandsteen in delen van sokkel van de noordgevel. 1923 en volgende plannen voor precieze reconstructie onder leiding van architect Jules Coomans. Foto's in de kerk bewaard tonen de stand der werken in september 1924 met opbouw van koor, zijkoren en -beuken, met nieuwe nog open dakgebint, middenbeuk in de steigers en westtoren opgetrokken tot aan de tweede geleding. Gebruikte materialen: gele baksteen met verwerking van natuursteen als Euville, Petit Granit en Braine-Bailleul zandsteen (zie aanbestedingsdossier) voor onder meer sokkels, aantal steunberen, hoekstenen, cementen, druiplijsten, hogels.

Beschrijving

De plattegrond van deze hallenkerk met hogere middenbeuk ontvouwt een uitgebouwde westtoren, een schip van drie traveeën, een alleen aan de zuidzijde uitspringend transept en een driebeukige koorpartij van twee traveeën met vlak afgesloten zijkoren en vijfzijdige apsis voor het hoofdkoor. Sacristie en aanhoorheid op L-vormige plattegrond aan de zuidoostzijde. Westtoren met deels oorspronkelijke doch soms vrij verregaand gerestaureerde onderbouw van Atrechtse zandsteen- en vervangend materiaal - overgaand in kleinere zandsteenlagen en nieuwe baksteenbouw vanaf het tweede register. Uitgewerkte, op elkaar gestelde hoeksteunberen met overhoekse wimbergen en door omlappende waterlijsten afgelijnde registers. Bijzonder gedrongen lijken de gekoppelde korbogdeuren in geprofileerde omlijsting van zandsteen opgenomen in de doorgetrokken spitsboogomlijsting van het groot westvenster met Y-tracering; nieuw Sint-Jacobsbeeld door E. Sapijn. Bovenverdieping getypeerd door volledig of deels blinde nissen met ingeschreven stenen tracering. Bekronende balustrade, hoektorentjes en polygonale bakstenen spits naar het vooroorlogse plan van dezelfde, nu "restaurerende" architect.

Midden- en lagere zijbeuken onder gelijklopende zadeldaken (leien). Baksteenbouw op sokkel van voornamelijk Atrechtse zandsteen. Verankerde westelijke en oostelijke tuitgevels afgezet door middel van op elkaar gestelde steunberen. Spitsboogvensters - vierlichten - met geprofileerde dagkanten van baksteen en afzaat en maaswerk van natuursteen. Eenvoudige opstand van zij- en transeptgevels geritmeerd door steunberen met versnijding en spitsboogvensters met tracering naar laatgotisch patroon: vierlichten in het schip en drielichten in de zijmuren van het koor. Stenen steunberen met dubbele versnijding en rijzige

tweeledige lancetvensters in de koorapsis. Sacristie opgevat als afzonderlijk paviljoen in kopiërende wederopbouwstijl met regionale inslag.

Interessant *interieur* met ruimtelijke continuïteit van west naar oost: de uitsprong van de zuidelijke transeptarm wordt volledig ingenomen door het onderaan afgesloten orgeldoksaal met doorlopende zijwandlambrisering. Op benedenverdieping van toren, blind tracerwerk in de bakstenen wanden en oplopende driekwartzuiltjes van zandsteen die de dito ribben opvangen van het hoog, van mangat voorziene kruisribgewelf met bakstenen vlakken. Grote, geprofileerde spitsboog naar het schip. Beuken geleed door middel van arduinen zuilen en halfzuilen op achzijdige sokkel; Brabants koolbladkapiteel en spitsbogige scheibogen van arduin. Houten spitsstongewelven, met beperkte beschilderingen; gordelribben, nokstijl en een trek balk op consoles, per travee. Samengestelde kruisingspijlers van arduin; houten spitsstongewelf, nokrichting loodrecht op de middenbeuk, in het pseudo-transept. Lagere koorpartij onder parallel gelegen spitsstongewelven en spitsbogige triomfboog als overgang. De zuilen met knoppenkapiteel sluiten zoals gezegd aan bij de Scheldegotiek.

Meubilair. Merkwaardig en voor het Interbellum representatief ensemble van "modern" kerkmeubilair en -stoffering, door de ateliers van Maredsous, onder leiding van peter Braun, met onder meer houten en marmere lambriserings, preek- en biechtstoelen, doopvont, koorbanken en -hek, altaren: evenwichtige, en gevarieerde samenhang van architectonische elementen, gesculpteerde heiligenfiguren, ornamenten en verklarende teksten. De toenmalige "hedendaagse" inbreng getuigt voor de eigen creativiteit van de wederopbouwperiode en verlevendigt de archeologische reconstructie. *Schilderijen*: aanbidding van de herders, midden 17de eeuw door J. Cossiers (Antwerpen), zuidelijke zijbeuk; plechtigheid rondom de Sint- Jacobskerk, 1896, door A. Hannotiau (Molenbeek); drieluik "Vox Dei", gedateerd 1877, door K. Verlat; verder aantal doeken naar grote meesters, onder meer Patinier, Murillo, Rubens, De Craeyer, enzomeer, circa 1950, door J. Quisthoudt (+ Ieper, 1953). *Beeldhouwkunst*: onder meer eind 16de-eeuws Madonnabeeld afkomstig van het in 1797 afgeschafte dominicanenklooster (noordkoor); Heilige Helena, 18de eeuw in noordelijke zijbeuk; groep "Noodheiligen" door M. Deraedt (+ Ieper, 1953). *Orgel*, door J. Anneessens (Menen); *Glasramen* - meestal monochroom - behalve aan oost- en westzijden; onder meer zuidkoor, leven van Sint-Dominicus en Theresa van Avilla, door A. Dobbelaere (Brugge) in opdracht van familie Iwens d'Eeckhoute, gedateerd 13-06-1918; in noordkoor, leven van Heilige Bruno, door zelfde glazenier, jaartal 1929 en opdracht Ancion-Smeesters; glasramen van het hoofdkoor door Osterrath (Luik). Aantal obiits, tegen torenwanden, grafzerken en gedenkstenen tegen de westmuren, onder meer pastoor E. Dieryckx (1645), K.L. Grimminck (1676-1728).

Aanvullende informatie

Omgeving

De parochiekerk werd oorspronkelijk omringd door een kerkhof, dat later is omgevormd tot het huidige Gezelleplein.

Orgel

Orgel van Jules anneessens te situeren tussen 1925 en 1928.

b) Architecturale mogelijkheden

De Sint-Jacobskerk is sinds 2024 aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed en is sinds 1940 erkend als beschermd monument, inclusief een beschermd orgel. Het omliggende Gezelleplein is sinds 1976 beschermd als landschap. Bij het onderzoeken van de mogelijke opties voor uitbreiding of compartimentering zal rekening gehouden moeten worden met de diverse beschermingen.

Grondplan

c) Bouwfysische toestand

Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw.

In het laatste rapport van monumentenwacht van 2023 zijn volgende aandachtspunten naar voor gekomen:

- de trap naar de wandeling van de toren hernieuwen om veiligheidsredenen
- het voegwerk aan de buitenzijde van de borstwering rond de wandeling en van de bovenste torengeliding (boven de galmgaten) hernieuwen
- de galmborden nakijken en waar nodig herstellen of vernieuwen
- de leibedekking van de sacristie vervangen
- schilder- en plakwerken in de kerk door vochtigheid van het dak en dakgoten aanpakken

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal en dit voor 3 aandachtspunten :

bouwfysische toestand	<i>Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht</i> Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	<i>Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht</i> Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	<i>Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Verhoogd – Acuu</i> Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Redelijk
risico op gevolgschade		Redelijk
toegankelijkheid		Slecht

toelichting Het gebouw is structureel in redelijk goede staat, doch vooral de dakbedekking en alle dakdoorbrekingen zijn aan vernieuwing of grondig herstel toe.

DAK

bouwfysische toestand		Matig
onderhoud		Redelijk
risico op gevolgschade		Verhoogd

toelichting De leien en alle dakdoorbrekingen dienen te worden vervangen of ten gronde hersteld.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting De zinken goten zijn licht tot matig gecorodeerd en worden regelmatig gereinigd.

Ondertussen werd doormiddels van de restauratie in 2024 de slechte staat van de daken en de toegankelijkheid opgelost.

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Jacobskerk ligt in het centrum van Ieper, op wandelafstand van de Grote Markt en de Menenpoort. Aanpalend ligt de campus van het college van de scholengroep SMSI alsook het hotel Novotel en de kazematten in de Ieperse vestingen.

Er is geen kerkhof rond de kerk, wel een aantal parkeerplaatsen. De kerk bevindt zich langsheen verscheidenen fiets- en wandelroutes.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De Sint-Jacobskerk is lid van Open Kerken en is dagelijks vrij te bezoeken van 9u tot 17u. Dit is toeristisch een troef voor Ieper gezien de vele toeristen die ronddwalen door Ieper Centrum.

Het kerkgebouw wordt zowel voor liturgische als niet-liturgische activiteiten ter beschikking gesteld voor de gemeenschap.

- Liturgische activiteiten
  - Elke zaterdag is er een eucharistieviering om 16u30 van 1 oktober tot 1 juni (winterperiode)
  - In de kerk gaan er dopen, huwelijken en begrafenissen, eerste en plechtige communies door
  - Jaarlijks worden er vieringen aangevraagd voor herdenkingen
  - Enkele maal per jaar worden er gebedsdiensten en vieringen aangevraagd SMSI en CDI Ieper
- Niet-liturgische activiteiten
  - De kerk wordt op regelmatige basis gebruikt door de plaatselijke of stedelijke verenigingen zoals jaarlijks voor concerten, toneel en tentoonstellingen. De kerk wordt ook gebruikt door de stad bij specifieke manifestaties zoals recepties Kattenstoet, rally van Ieper, ... en door het SMSI bvb bij proclamatie en noodevacuatieplaats.
  - Voor gebruik door derden wordt de algemene afsprakennota stad-ckb gevolgd

2.3. Sint-Pieterskerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.1. Identificatie

Naam: Sint-Pieter

Geografische ligging:

- Rijselstraat 87, 8900 Ieper
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: Sint-Pieter

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming(en)

- Beschermd als monument sinds 20 februari 1939.

2.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Oorsprong soms teruggebracht tot 1073 met bouw van een bedehuis dank zij Robrecht de Fries; historisch en architectuuronderzoek situeren nu de oprichting in de tweede helft van de 12de eeuw; in 1102 stichting van de parochie, afhankelijk van het Sint-Maartenskapittel in Ieper. De door F. Desmidt uitgewerkte reconstructie van de romaanse plattegrond toont een kruiskerk met westblok, aansluitend en even breed schip, uitspringend transept en rechte koortravee met niet bepaalde sluiting. Systematische uitbreiding tot gotische hallenkerk met behoud van het westblok en kruisingspijlers doch verbouwing van de beuken, einde 14de - begin 15de eeuw; later aanbouwen van een nieuwe koorpartij (15de eeuw). Hoogste torengeleding van baksteen met gekoppelde spitsbogige galmgaten, uit einde 13de - begin 14de eeuw; torenspits door bliksem en brand vernield in 1638 en niet hersteld bij gebrek aan geldmiddelen. Bekommernis van de kerkfabriek hieromtrent vanaf 1861; aantal projecten, en lange besprekingen onder meer binnen de Koninklijke Commissie voor Monumenten; uiteindelijke opdracht aan J.J. Van Ysendyck, die toen instond voor de restauratie van Belfort-Hal en Sint-Maartenskerk. Bewaard plan van 1865: torenspits geflankeerd door vier polygonale hoektorentjes in het verlengde van de eind 13de- begin 14de eeuw aangezette arkeltjes; voltooiing in 1870; tevens aanpassing van de galmgaten en restauratie van het westportaal "in zijn oorspronkelijke toestand", waarbij de latere, omschrijvende spitsboognis werd verwijderd en vervangen door een lagere rondbogige op flankerzuiltjes.

Restauratie begin 20ste eeuw onder leiding van Jules Coomans met zorgvuldige opmetingen en plannen van 1908 en volgende, die na de vernieling van de Eerste Wereldoorlog als basis zullen dienen voor de "archeologische" wederopbouw. Werk van Jules Coomans naar genuanceerde eenheid-van-stijlprincipes, voornamelijk gericht op het herstel van de vermoedelijk tijdens het barok aangepaste kruising en transept, met onder meer herstel van de dwarsbogen. Naoorlogse wederopbouw: de plannen voor ruwbouw (1920 en volgende) en interieurafwerking (1923) naar ontwerp van Jules Coomans herstellen de gerestaureerde vooroorlogse toestand met integratie van gespaard gebleven muren en partijen, voornamelijk in het westblok.

Voor de bovenbouw en bekroning van de westtoren wordt, in het verlengde van Coomans' vroeger toegepaste principes geopteerd voor een "nieuwe", "passende" vormgeving in benaderende neoromaanse stijl, die "historische" tussenstadia uitschakelde. Het project bevatte ook een evenwel niet uitgevoerde omheiningmuur voor het kerkhof en de wederopbouw van de pastorie.

Orgel van Jules Anneessens uit 1924-1925. Sinds ongeveer 1980 als onherstelbaar opgegeven en uit gebruik genomen. In 1988 werd een tweede orgel, door Loncke Orgelbouw bvba uit 1979, voormalig privé-bezit, opgesteld in de Sint- Pieterskerk. Dit Loncke-orgel heeft een barokke dispositie, 2 manualen en een pedaal. Het functieloze Anneessens-orgel werd bij de kerkrestauratiecampagne van 2007 tot 2010 ontmanteld om bij de glas-in-lood-ramen te kunnen.

Mobilair. Aantal bewaarde panelen onder meer triptiek met centrale Kruisafneming, gedateerd 1562; zijpanelen van een aan Karel van Ieper toegeschreven triptiek, circa 1620; schilderijen op doek uit de 17de eeuw, onder meer documentair interessante Brand van Sint-Pieterskerk en Verschijning van Onze-Lieve-Vrouw van Smarten, tweede helft van de 17de eeuw en werken uit de 19de eeuw en de eerste helft van de 20ste eeuw. Beelden, voornamelijk de 17de eeuw, 19de eeuw en eerste helft van de 20ste eeuw, respectievelijk Onze-Lieve-Vrouw met kind en wereldbol, bronzen Heilige Petrus en beschilderd stenen Mariabeeld (1924).

Meubilair: altaren voornamelijk circa 1924, marmer en brons en ouder altaar in de absis, circa 1891, met wapen van schenker uit Ieperse familie Surmont de Volsberge; biechtstoelen opgenomen in lambrisering waaronder een gereconstrueerde met

17de-eeuwse onderdelen als Jezusmonogram, Passiewerktuigen en zo meer; houten communiebank van circa 1924. Fraai en markant koorhek met rococo-inslag, 1774. Doopvont, circa 1700; 15de-eeuwse grafsteen van hardsteen met onder meer Onze-Lieve-Vrouwafbeelding; buiten, ten noorden van het westportaal, marmeren

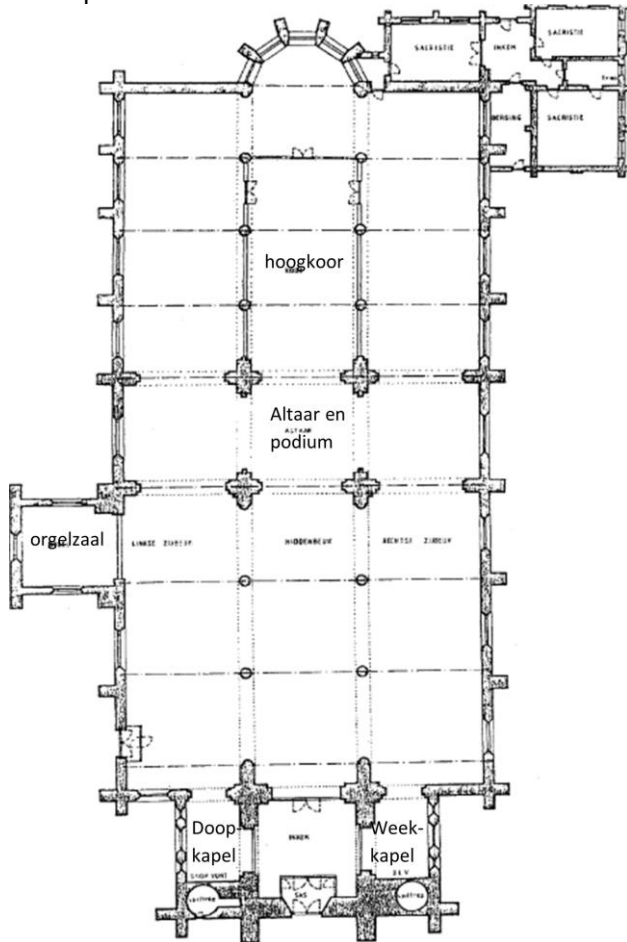
E.M. Van Wel (+ 1704) en ten zuiden, J.P. Van Wel, en andere (+ 1751).

In 2017 werd een beheersplan opgesteld voor de Sint-Pieterskerk.

In 2023 en 2024 werd door de Erfgoedcel CO7 een gedetailleerd inventaris opgemaakt van de inboedel van de Sint-Pieterskerk, waarvan de waardevolste elementen geëtaleerd staan in beveiligde glazen kasten in de zuidelijke zijbeuk van de kerk.

b) Architecturale mogelijkheden

Grondplan

Bij het betreden van de Sint-Pieterskerk langs de zware imposante westgevel valt meteen het contrast op van de lichte helderheid binnen. Dit is terug te voeren op het feit dat het een hallenkerk is, met zijbeuken even hoog als het middenschip, en waarbij de glas-in-lood-ramen over de volle hoogte licht naar binnen filteren. Het natuurlijke licht biedt ideale mogelijkheden voor tijdelijke tentoonstellingen, wat reeds sinds 2016 ondersteund wordt door 7 trekwerken die op verschillende plaatsen in de kerk aangebracht werden. De trekwerken houden opnieuw de sfeer veel opener dan wanden en schotten.

De blik wordt vervolgens meteen naar het fraaie gesmede rococo-koorhek gezogen met daarachter het hoogkoor met hoogaltaar, sober afgezoomd door een bijzonder fijn gesneden eiken hekwerk met plantenmotieven.

Op de viering is een hedendaags altaar te vinden (modern maar door materiaalkeuze toch verwant met het ijzeren koorhek) alsook een modulair massief eiken altaarpodium, alles uit 2016.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Dit centrale podium is flexibel in gebruik: het kan in andere opstellingen uitgebouwd worden voor concerten. Het kan zelfs volledig verwijderd worden, waardoor de intimiteit van het omsloten hoogkoor wordt benadrukt, evenals de gewelfde treden daar naartoe. De mogelijkheid om te verwijderen, laat ook toe de kerk te presenteren zoals dat voor het tweede vaticaanse consilie gangbaar was, zonder centraal altaar, bijvoorbeeld voor een filmopname.

De kerk heeft een zeer goede akoestiek. De doopkapel en de weekkapel zijn succesvol gecompartmenteerd. Deze ruimtes zijn met glas afgescheiden van de rest van de kerk, en laten lokale verwarming toe. Ze bieden ruimte aan een 20-tal bezoekers.

In 2020 werd deelgenomen aan een haalbaarheidsstudie waarin de ruimtelijke troeven van de St. Pieterskerk werden onderzocht. Tijdens deze studie werden verschillende scenario's uitgewerkt, waarbij de diverse actoren hun standpunten innamen. Er werd geconcludeerd dat de kerk als gemeenschapsruimte een unieke setting vormt maar om te kunnen overgaan tot herbesteding is een duidelijke visie vereist op het (on)roerende erfgoed.

c) **Bouwfysische toestand**

Van 2007 tot 2010 werd een groot restauratieproject uitgevoerd dat uit 4 loten bestond:

- Lot 1: Houtwerk en houtbehandeling.
- Lot 2: metsel- raam- en ijzerwerk. Het opnieuw in het lood zetten van alle glasramen, en het vervangen van de raambruggen vormde hier het hoofdaandeel.
- Lot 3: dak- en zinkwerken, wat echter beperkt bleef tot wat oplapwerk van de leien. Er werden wel nieuwe zinken stukken gestoken, alsook afvoerpijpen met grotere sectie.
- Lot 4: elektriciteit en sanitair.

In diezelfde periode werd de toegang tot de kerkgewelven ontsloten door een doorbreking van de torenwand naar de zolders boven de gewelven, het aanbrengen van loopbruggen, en het plaatsen van een stalen trap daar naartoe.

In 2014-2015 werd een project uitgevoerd waarbij de hele bliksembeveiliging vernieuwd werd. Bij het recentste nazicht werd gemeld dat nieuwe wetgeving ons noopt tot het vervolledigen van het vermaasd bliksemafleidingsnetwerk met overspanningsbeveiligingen in een aantal elektrische kasten van de kerk.

De twee belangrijkste pijnpunten, die ook telkens door Monumentenwacht onderstreept worden, zijn enerzijds de toestand van de leien daken, en anderzijds de verwarming die reeds verschillende jaren buiten gebruik is.

Toestand monumentenwacht cfr. het laatste rapport van 22/03/2023

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal en dit voor 3 aandachtspunten :

bouwfysische toestand	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Verhoogd – Acuut Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting Het gebouw is in goede staat.

DAK

bouwfysische toestand		Matig
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Redelijk

toelichting De leien zijn op termijn aan vervanging toe. In afwachting hiervan is het raadzaam om jaarlijks een leiddekker de ontbrekende en/of gebroken leien te laten aanvullen.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting De regenwaterafvoer zijn in goede staat. Enkele kilgoten zijn wel aan vervanging toe.

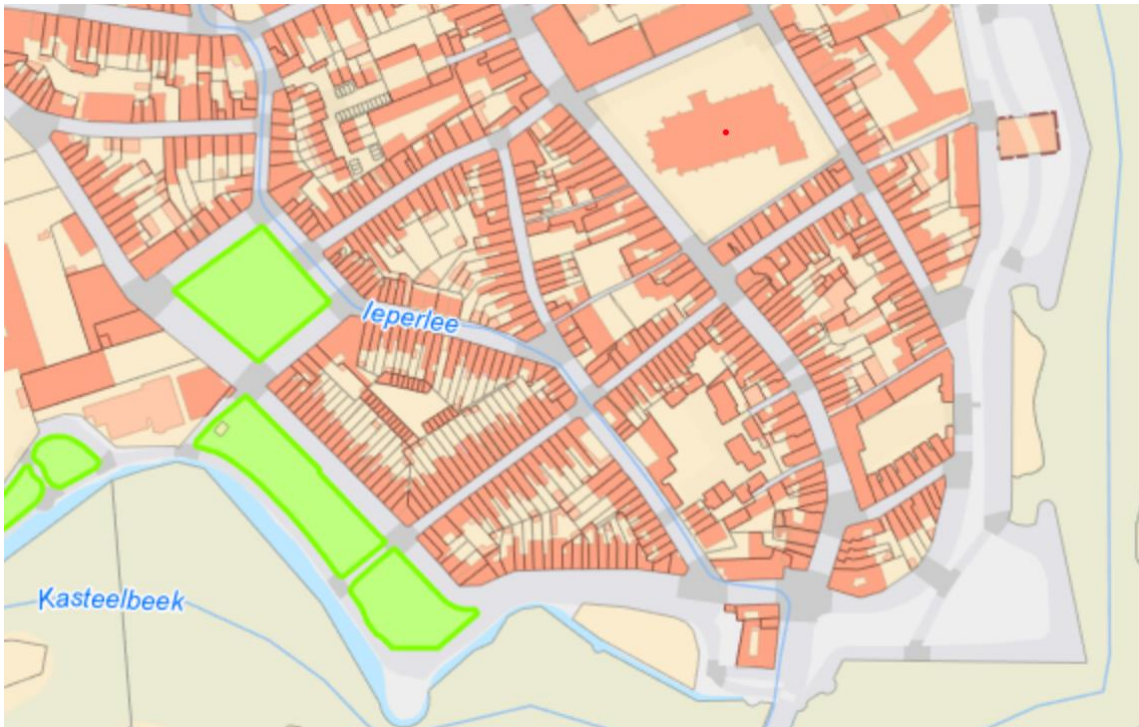
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Pieterskerk ligt in het brandpunt van de oude stadsvestingen.

De kerk bevindt zich langs één van de invalswegen van Ieper, de zuidelijke stadstoegang langs de vestinggrachten, doorheen de Rijselpoort. Naast de kerk is een bushalte gelegen, die ook vlak bij de middelbare school Immaclata ligt, en nabij dienstencentrum de Kersecorff.

De 2 nabije onderpastorieën werden de afgelopen jaren van de hand gedaan. En sinds de hoofdpastorie een jaar geleden niet meer bewoond is door een pastoor-priester wordt ook die verkocht

Het Parochiaal Centrum van Sint-Pieter is momenteel ingenomen door de lagere school "Het Vlot", zodat daar geen andere organisaties of verenigingen in de stad nog gebruik van maken. Het beheer ervan werd eerder al overgedragen aan de v.z.w. O.L.Vrouw van Thuyne.

Omheen de Sint-Pieterskerk bevindt zich het vroegere Sint-Pieterskerkhof, wat nu een liefelijke tuin is met bomen, bloemen en een paar banken. Een schilderijenreeks over de 7 weëen van Maria is te vinden in de nissen langs de oost- en zuidkant van de kerk.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Momenteel wordt de kerk als volgt gebruikt:

- Gebruik voor de Rooms-Katholieke eredienst
  - weekendviering op zaterdagmiddag, in de 6 warme maanden van mei tot eind oktober, omdat de verwarming buiten gebruik is. In de wintermaanden verhuist die weekendviering naar de Sint-Jacobskerk.
  - een avondmis op maandag, woensdag en vrijdag het jaar rond.
  - doopsel, huwelijk, begrafenis. Maar een deel van deze diensten worden ook afgeleid naar de naburige kerken, of wat begrafenis betreft naar afscheidsruimtes van begrafenisondernemers.
  - schoolvieringen.
  - de kerk als ruimte voor een stil gebed, of om een kaars te branden.
- Toerisme

Gezien de ligging in de leperse binnenstad wordt de kerk heel frequent aangedaan door de vele toeristen die leper bezoeken, of de vele zondagse wandelaars. Ze is alle dagen open. In het intentieboek van de kerk worden in alle talen boodschappen achtergelaten, vooral in het Nederlands, Engels en Frans.
- Gebruik voor diverse exposities
  - Gezien de helderheid van de kerkruimte, de heel ruime vrije zijbeuken, en de trekwerken met spotverlichting, vonden het laatste decennium meerdere tentoonstellingen per jaar plaats. De vragen daarvoor komen uit diverse hoek: tentoonstellingen van kunstenaars, van een leerling van dé Academie, vragen van de Cultuurdienst van leper, van het In Flanders Fields Museum, van verenigingen, van de afdeling mode uit de middelbare school De Heilige Familie,...
  - Naast deze wisselende exposities wordt ook permanent een vaste collectie met kerkschatten uitgesteld in daartoe ontworpen beveiligde glazen kasten.

– Gebruik voor concerten

Gezien de goede akoestiek wordt de kerk geapprecieerd voor concerten. Er zijn jaarlijks 2 orgelconcerten op het Loncke-orgel georganiseerd door de leperse orgelkring Organum Yprense, jaarlijks een koorconcert van het lepers Kamerkoor, en verder wisselende aanvragen, zoals recent nog een concert van de Hillingdon Choral Society (UK) bijgestaan door zijn Philharmonic Orchestra, een concert van La Chapelle Sauvage, een concert van Sigiswald Kuijken ...

– Divers gebruik

- De school Immacualata gebruikt de kerk ook voor zijn jaarlijkse brandoefening, alsook voor de proclamatie van de laatstejaars.
- In de Rijselstraat bevinden zich enkele kunstgalerijen, waarvan het nabijgelegen R121 al een aantal keer van de kerk gebruik maakte om bij een vernissage voldoende bezoekers te kunnen ontvangen, en een glas aan te bieden. Via die weg is er binnenkort ook een monoloog in de kerk waarvoor de leperse “Moeders voor Vrede” (Mothers for Peace) tekenen.
- De kerk wordt door leper stad als verkleedruimte gebruikt voor de figuranten van de intrede van de Kerstman.
- Recent was er de receptie van “Open Site – Sporen”, een organisatie van leper stad.
- De kerk is verder ook in standby wanneer “De Gevleugelde Stad” met barslecht weer te maken zou hebben maar dat hoefde tot dusver nog niet.

2.4. Onze-Lieve-Vrouw Middelaes

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.4.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Middelaes

Geografische ligging:

- Capucienenstraat 48 , 8900 Ieper
- Kruisstraat (oude wijknaam)
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat : Ieper-Poperinge
- Parochie : Onze-Lieve-Vrouw Middelaes (Capucienenkerk)

Eigenaar: Paters Kapucijnen

Bescherming(en)

De kerk is niet-beschermd als monument, noch als geheel noch gedeeltelijk.

2.4.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Georiënteerd eclectisch **kerkgebouw**; architecturale uitwerking aanleunend bij het zogenaamde "school neoromaans" van de toenmalige kerkbouw. De plattegrond ontvouwt: een voorgeplaatst westportaal, een beuk van twee brede travee, en een koor van een brede travee met twee kleine zijkoren alle met rechte sluiting; een deels vrijstaande vierkante noordoostelijke toren. Gele baksteenbouw met parement van arduin. Afdekking door middel van zadeldaken (leien); toren onder tentdak. "Schoolse" interpretatie van de romaanse vormtaal zie geveluitwerking met steunberen, muurvlakken afgelijnd door tandlijsten onder meer klimmend bij de westelijke en oostelijke puntgevels met bijkomend boogfries en/of casementen, rondbogige muuropeningen onder meer het westportaal onder druiplijst, en ronde oculi voor de puntgevels. Soortgelijke architecturale uitwerking voor de toren met op elkaar gestelde hoeksteunberen.

Bepleurde en grijs beschilderde zaalkerk gekenmerkt door een neobyzantijnse ruimtewerking onder meer door het gebruik van pseudo-koepels - dit is ingebouwd in het zadeldak - voor de overwelling.

Kerk bestaat uit : sacristie, doopkapel (tevens winterkapel), naast de eigenlijke kerk.

Beknorte bouwgeschiedenis:

De kerk werd samen met het eerste deel van het Kapucijnenklooster gebouwd; De aanbesteding gebeurde op 19.02.1924. De kerk werd ingewijd op 21.09.1924. Het ontwerp van het kerkgebouw was van de hand van stadsarchitect Jules Coomans.

Belangrijkste gebeurtenissen:

Met ingang van 1 juni 1958 werd de kloosterkerk van de paters Kapucijnen tot parochiekerk ingelijfd bij het decanaat Ieper. Vermits het kerkgebouw toegewijd werd aan O.L.V.-Middelares zal de parochie voortaan onder die naam verder gaan.

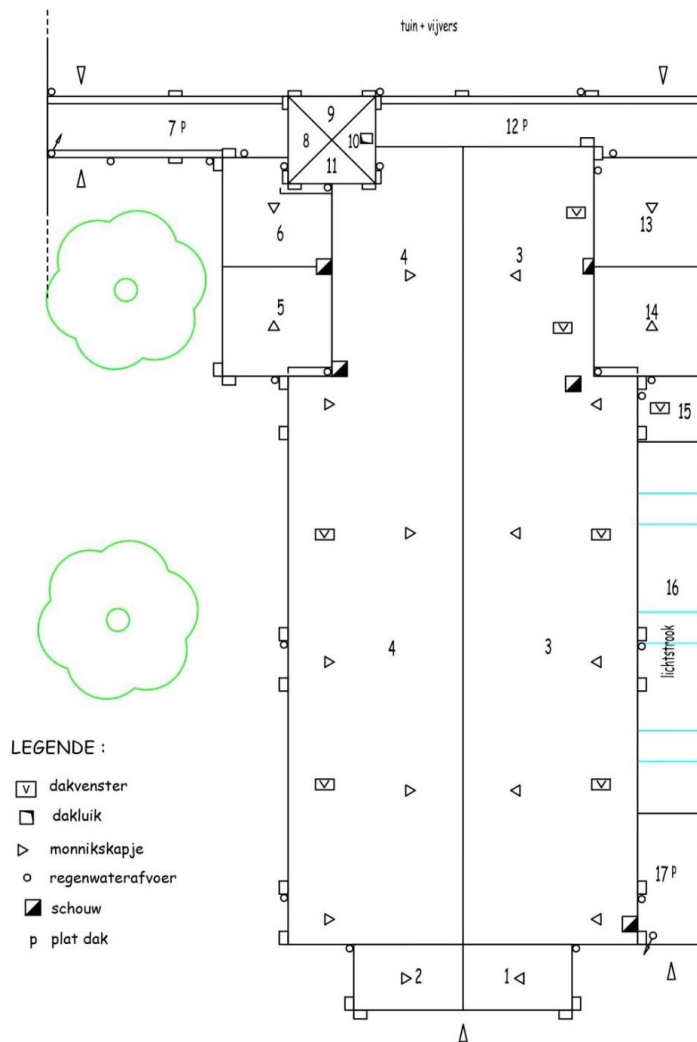
Korte bespreking orgel en roerend erfgoed:

- Het nieuwe orgel, gebouwd door Loncke orgelbouw, werd in november 1991 ingespeeld door dhr Ludo Geloen, onze organist.
- Roerend erfgoed: gezien kerk pas in 1924 gebouwd werd heeft het geen cultureel erfgoed. Echter door het verdwijnen van de Sint-Niklaasparochie werden enkele zaken aan onze kerk overgedragen.
- De waardevolle stukken zijn geïnventariseerd en veilig opgeborgen in de kluis.

b) Architecturale mogelijkheden

Ruimtelijke uitbreidingsmogelijkheden zijn eerder beperkt, daar de kerk tussen klooster en school geprangd zit. Door de sacristie kan links de week- of winterkapel bereikt worden. Rechts bereiken we de opslagplaats voor materiaal van de kerk.

Grondplan

Voorzieningen

Sanitair	1 wc toegang vooraan rechts
Verwarming	Chauffagebrander op mazout bouwjaar 1969 wordt jaarlijks gekeurd
Verlichting	halogeen
Keukenvoorzieningen	enkel spoelbak
Audiosysteem	cd-speler en micro's
Beeldscherm(en)	2 beeldschermen
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijk, ja. ook is er een oprijplaat waardoor de sacristie voor rolstoelgebruikers toegankelijk is.
Diefstal- en brandbeveiliging	Camerabewaking. 2 brandblusapparaten in de kerk en 1 automatisch brandblusapparaat bij de chauffage
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Neen

c) Bouwfysische toestand

Uit het verslag van de bouwkundige inspectie van Monumentenwacht van 21/11/23 kunnen we vaststellen dat de conditie van het gehele gebouw, het dak en de dakwaterafvoer op de 3 aandachtspunten (bouwfysische toestand, onderhoud en risico op gevolgschade) als GOED worden aangeduid. Ze stellen ook vast dat de kerk regelmatig en goed wordt onderhouden.

Deze inspectie gebeurde op vraag van de kerkfabriek na de vastgestelde schade deels veroorzaakt door de storm van eind oktober 2023.

Uitgevoerde werken: herstellen lekkend dakvenster, plaatsen nieuw raam in dakvenster, reinigen platte daken, opkuisen torenzolders (o.a. kauwentakken) en dichten kortelinggaten.

Geplande werken: schilderen bakgoten en buitenschrijnwerk ramen, vervangen opgewaaide leien en lood, vernieuwen onveilige loopbruggen op de zolders, vernieuwen dakbedekking van de doorgang naast de kerk.

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal en dit voor 3 aandachtspunten :

bouwfysische toestand *Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht*

Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.

onderhoud *Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht*

Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd.

Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?

risico's op gevolgschade *Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Verhoogd – Acuut*

Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico'

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting /

DAK

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Redelijk

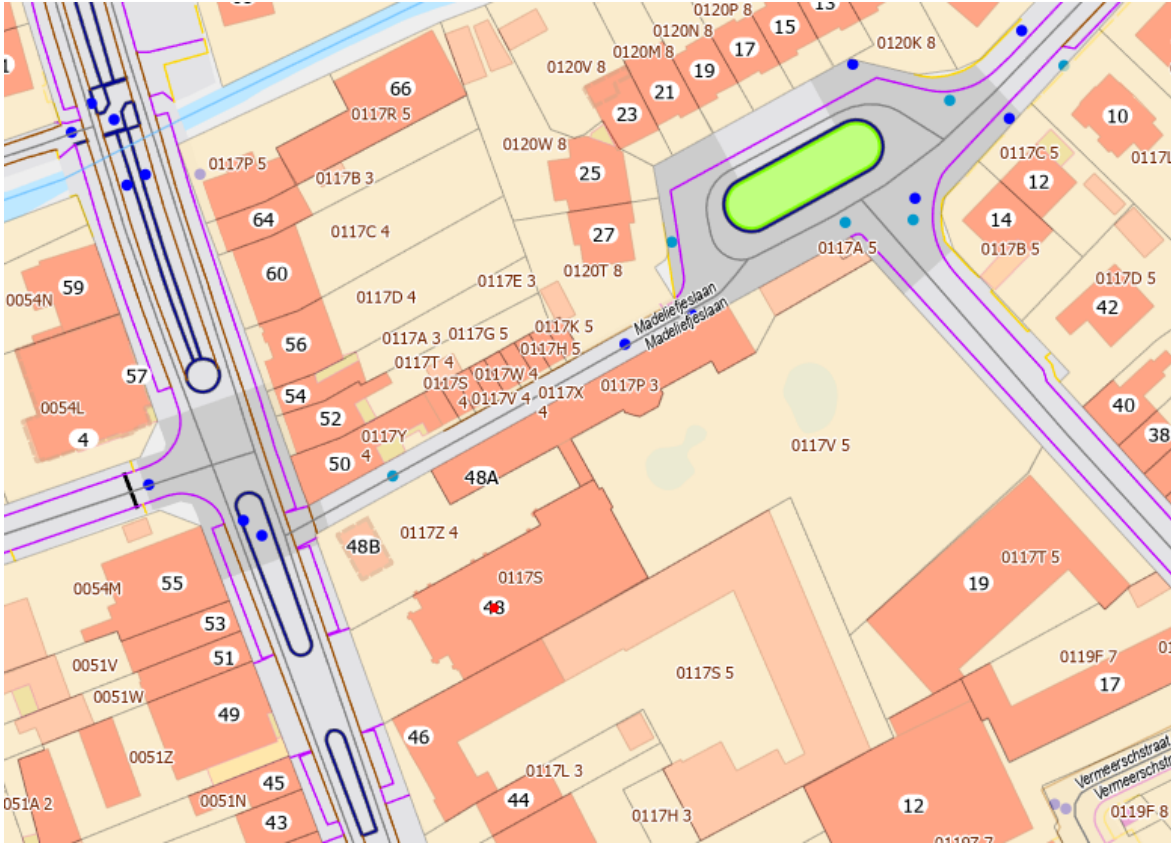
toelichting Algemeen is de dakbedekking in goede staat doch er zijn lokaal enkele daklekken.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting /

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk maakt geen deel uit van een beschermd stads- of dorpsgezicht, ook niet van een beschermd landschap.

De toren wordt niet verlicht, wel de beeldengroep (creatie Marc Maes). De klokken worden telkens voor een viering geluid.

De kerk is vlot te bereiken, maakt deel uit van de wijk, daarnaast zijn trein en busstation in de omtrek, alles op wandelafstand.

Parking aanwezig in de Capucienstraat en Izegrimstraat, Crescendostraat, Madeliefjeslaan.

We beschikken over de Nieuwe Familiekring (parochiezaal) in de Crescendostraat.

Lagere school en nu leegstaand klooster naast de kerk.

Geen kerkhof noch pastorie in de omgeving.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Wekelijkse eucharistieviering op zondag 9 uur, alsook alle jaarlijks terugkerende liturgische vieringen, zoals aswoensdag begrafenissen, huwelijken, doopsels, vormsel, eerste communie

Daarnaast gebruikt door :

- De Pater-Pio-groep
- De Filipijnse gemeenschap
- Schoolvieringen, zowel voor De Capucientjes als de Steinerschool
- Koorrepetities (Sint-Franciscuskoor en het O.L.Vrouw koor)
- Eucharistievieringen Okra en Samana
- Vormselcatechisten

De kerk is dagelijks open voor bezoek buiten de eredienst, in de winter van 9u tot 16u30 en in de zomer van 9u tot 19u. We staan open voor activiteiten zoals concerten.

2.5. Sint-Michiel Boezinge

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Noordgevel kerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.5.1. Identificatie

Naam: Sint-Michielskerk Boezinge

Geografische ligging:

- Katspel 4 te 8904 Boezinge
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Brugge
- Dekanaat: Decanaat Ieper-Poperinge
- Parochie: Boezinge

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming:

- Beschermd monument sinds 20/02/39.

2.5.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Gelegen ten zuiden van het Katspel, midden een laag ommuurd en met berken afgezoomd kerkhof onder meer met Britse militaire begraafplaats. De laatgotische hallenkerk, waarschijnlijk teruggaand op romaans bedehuis, afgebrand in de Geuzentijd, werd in 1624 heropgebouwd; opnieuw verwoest in 1648 en hersteld in 1682 zie datering door middel van donkerrode baksteen in westelijke tuitgevels van vooroorlogse kerk.

Na de Eerste Wereldoorlog heropgebouwd naar ontwerp van architect J. Coomans (Ieper) en ingewijd op 4 augustus 1924. Nagenoeg identieke reconstructie, op enkele details na zie onder meer het aanbrengen van bakstenen maaswerk in spitsboogvensters; spitsboogvensters ter vervanging van blinde nissen, in middentravee van koorsluitingen; weglaten van vermelde dateringen; ten zuiden gelegen sacristie, ten zuiden in plaats van ten zuidoosten van zijkoor heropgebouwd.

De plattegrond ontvouwt: een voorgeplaatste vierkante westtoren, een driebeukig schip van vier traveeën, een hoofden twee zijkoren van respectievelijk, een brede en smalle travee, en een brede travee en een driezijdige sluiting, een ten zuiden gelegen sacristie. Gele baksteenbouw. Hergebruikte ijzerzandsteen voor sokkel onder meer van toren, schip en sacristie. Gebruik van natuursteen voor torenspits. Leien zadeldaken. Westtoren met vier geledingen gemarkeerd door cordons, gestut door op elkaar gestelde hoeksteunberen met versnijdingen, uitlopend op pinakels, op de zuidwestelijke hoek vervangen door zeszijdig traptorentje. Aanleunend bij de regionale baksteengotiek zie onder meer de architectonische baksteenversieringen: spits- en rondbogige en oculusvormige casementen ter hoogte van tweede en derde geleding en op de steunberen.

Westelijk korbogig portaal in dito omlijsting met driepas en nisje met Sint-Michelbeeld in het boogveld.

Erboven, korbogig drielicht. Gekoppelde spitsbogige galmgaten. Geajoueerde borstwering, boven een natuurstenen spitsboogfries met traceerwerk; hoektorentjes (natuurstenen) met hogelversiering.

Natuurstenen naaldspits, met typerende superpositie van spitsboogcasementen en hogels. West-, noord-, oost-, en zuidgevels, geritmeerd door middel van steunberen met versnijdingen onder meer overhoekse ter ondersteuning van westelijke puntgevels, en geajoueerde door middel van spitsboogvensters (vier- en drielichten) in geprofileerde omlijsting; doorgetrokken arduinen lekdrempels. Aflijnende tandlijst met overhoekse muizentand.

Ten zuiden sacristie van vier traveeën onder zadeldak, in aansluitende bouwtrant. Interieur. Witbepleisterde hallenkerk. Overwelling door middel van houten spitstongewelven. Spitsbogige scheibogen op natuurstenen zuilen met achzijdige sokkel en koolbladkapiteel. Gebundelde zuilen op de pseudo-kruising; halfzuilen tegen de noord- en zuidmuren. Aflijnende tandlijst.

Vier Oudenaardse wandtapijten uit de 17de eeuw

Respectievelijk "De Prediking van de H. Franciscus Xaverius in Indië", "De Vernietiging van een afgodsbeeld in Indië", "De Heilige Franciscus Xaverius doopt de Koning van Ceylon", en "De dood van de Heilige Franciscus in Indië", afbeeldend. Hoofdaltaar, lezenaars en biechtstoelen, met art-deco-inslag, uit de jaren 1940.

Vernietiging van afgodsbeeld in Indië

Glas-in-loodramen rondom in de kerk

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De glas-in-loodramen (in totaal 23) zijn in de jaren 1925 tot 1933 rondom in de kerk geplaatst, de eerste ramen door het huis Ladon uit Gent, vervolgens door het huis Delodder-Peene uit Brugge. Dit gebeurde onder impuls en het toezien oog van bezieler pastoor Jules Vanneste.

Na de beschietingen van 1940 werden de gebrandschilderde glas-in-loodramen hersteld door het huis Delodder-Peene.

In 2011-2012 werden de glas-in-loodramen grondig gerestaureerd.

Glas-in-loodramen gerecupereerd vanuit de kloosterkapel.

De vier gebrandschilderde glas-in-loodramen van de te slopen kloosterkapel worden geïntegreerd in de inkomhal en in de kerk zelf.

Aanvullende informatie

Wereldoorlog erfgoed

In en rond de Sint-Michielskerk bevinden zich verschillende relictten die herinneren aan de Eerste Wereldoorlog.

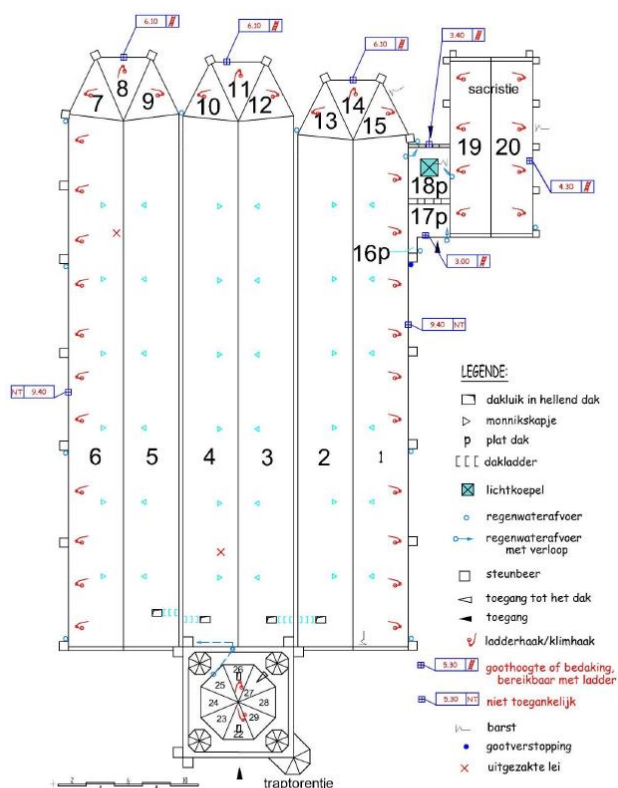
Op het kerkhof: grafzerk in lichtgrijze hardsteen voor pastoor Jules Vanneste (° 23/8/1884 - + 6/11/1979), tijdens de Eerste Wereldoorlog aalmoezenier bij het 2de en 11de linieregiment (respectievelijk 1ste en 3de divisie). Vanneste speelde een belangrijke rol bij de wederopbouw van het dorp tijdens de naoorlogse jaren. Hij was pastoor in Boezinge van 15 augustus 1919 tot 1 oktober 1969.

In de zuidelijke zijbeuk: spitsboogvormig glasraam ter herinnering aan militaire en burgerlijke slachtoffers. Aan de zuidelijke muur, onder elkaar opgehangen witgrijze marmeren gedenkplaten voor Benjamin Barthel, André Robert en de slachtoffers van de 87ste Franse divisie, "Les Pépères de Boesinghe". Aan de noordelijke muur: grijsmarmeren gedenkplaat voor commandant Henry de Hautecloque.

b) Architecturale mogelijkheden

Beschermd monument sedert 20/02/1939. Bij het onderzoeken van mogelijke opties voor uitbreiding of compartimentering zal rekening gehouden moeten worden met deze bescherming.

Grondplan

	Object : Sint-Michielskerk	
	Adres : Katspel 8904 Boezinge	
	Plan : Dakenplan (Situatieschets)	
	Dossiernr. : 50065 Tekenaar : Hilde Tuezney Datum : 28/08/2020	

c) Bouwfysische toestand

De algemene bouwfysische toestand is relatief goed. Monumentenwacht is aangesteld voor de regelmatige inspectie van het gebouw. De restauratie van de glas-in-loodramen in de sacristie is een aandachtspunt en een restauratie dringt zich op, hiervoor is een erfgoedpremie aangevraagd.

Toestand monumentenwacht cfr. het laatste rapport van 26/08/2020

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal en dit voor 3 aandachtspunten :

bouwfysische toestand *Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht*

Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.

onderhoud *Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht*

Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd.

Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?

risico's op gevolgschade *Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Verhoogd – Acuut*

Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële vertering of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico'

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Uitstekend
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting De kerk werd een enkele jaren terug gerestaureerd. Er wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd.

DAKEN

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

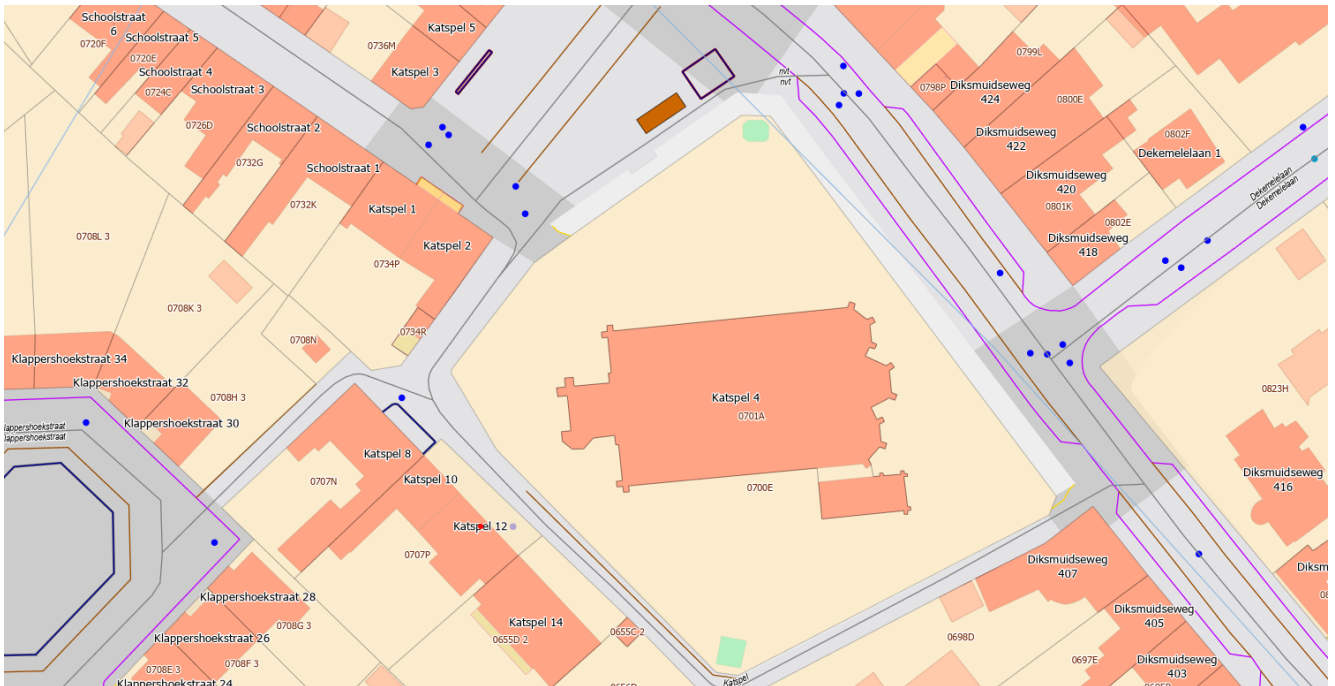
toelichting De dakbedekkingen zijn in goede staat.

DAKWATERAFVOEREN

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Uitstekend
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting Behoudens de te verbeteren afvoer van de wandeling zijn de waterafvoeren en goten in goede staat.

2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk bevindt zich langs de Diksmuidseweg en is vlot bereikbaar. Aan de noordkant van de kerk bevindt zich een goed bereikbare parking 'Het Katspel'. De wijzerplaten van de toren zijn verlicht. De klokken geven de tijd aan per halfuur. Rondom de kerk is er een aangrenzend kerkhof. De basisschool bevindt zich op loopafstand in de Boezingestraat. Er is geen pastorie, noch klooster.

2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Eucharistieviering:
Elke 3de zondag van de maand, indien voorkomend ook de 5de zondag
- Uitvaarten
- Huwelijken
- De kerk leent zich tot het houden van concerten, recepties, toneelopvoeringen e.d.
- De kerk wordt gemakkelijk verwarmd
- Er is aanwezigheid van een pijporgel voor religieuze muziek. Kooroptreden alsook repetities.
- Tijdelijke tentoonstellingen

2.6. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Brielen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.6.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Brielen

Geografische ligging:

- Veurnseweg 110 te 8900 Ieper
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Brugge
- Dekanaat: Decanaat Ieper-Poperinge
- Parochie: Brielen

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming: niet

2.6.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Het betreft een bakstenen gebouw met neoromaanse elementen en een rechts voorgebouwde, achtkante toren met naaldspits. De eenbeukige kerk wordt gedekt door een zadeldak. Boven het vooruitgeschoven ingangsportaal bevindt zich een vijflicht met glas-in-loodramen.

De kerk heeft een aantal grafstenen in de noord- en zuidmuren aangebracht en er is een herdenkingspaneel dat de gevallen van de Eerste Wereldoorlog memoreert.

GESCHIEDENIS

Vanaf de 12e eeuw werd er hier gebeden tot *Onze-Lieve-Vrouw ten Brielen*, waarbij *Briel* op een aanlegplaats voor schepen betrekking had, gelegen aan een arm van de leperlee.

In 1187 werd een kapel gebouwd die in 1196 tot parochiekerk werd verheven. In de 16e eeuw werd deze kerk uitgebreid tot een driebeukige kruiskerk met noordwesttoren. In 1566 werd de kerk door beeldenstormers vernield.

In 1578 werd de kerk zelfs afgebroken om plaats te maken voor vestingwerken van de stad Ieper.

In 1793 werd een nieuwe kapel voor *Onze-Lieve-Vrouw ten Brielen* opgericht, nu 3 km buiten de stad op de plaats van de huidige kerk. Het was een eenvoudige zaalkerk, voorzien van een dakruiter. Deze kapel werd tijdens de Eerste Wereldoorlog vernield.

Een nieuwe kerk, naar ontwerp van Jozef Viérin en Luc Viérin kwam gereed in 1924. Deze kerk leek niet op de verwoeste kapel.

In 1930 werd in de stad Ieper, op ongeveer dezelfde plaats als waar de oudste kapel heeft gestaan, een kapel gebouwd, nu gewijd aan *Onze-Lieve-Vrouw van Thuyne*, beschermheilige van de stad Ieper.

VERERING

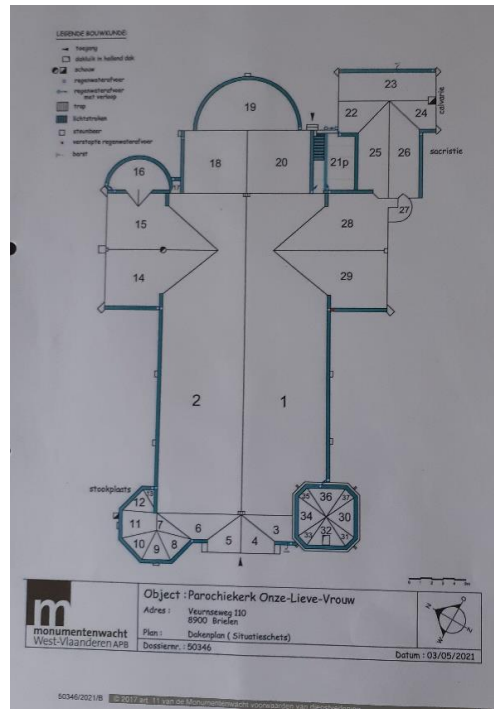
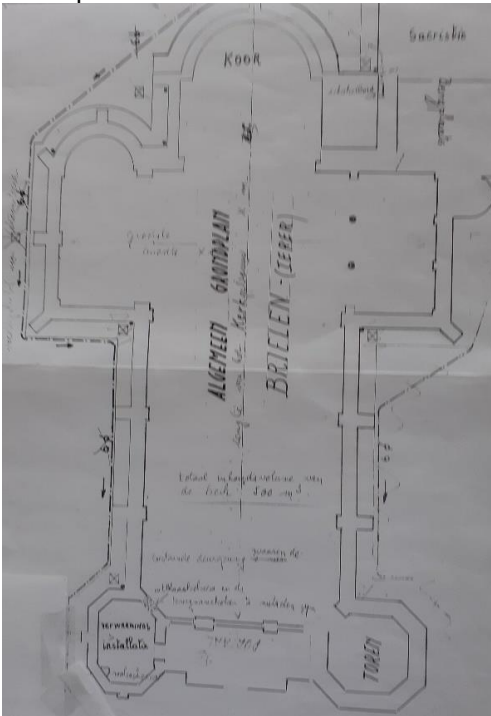
In de kerk wordt de heilige Cornelius aanbeden. In de linkerzijbeuk bevindt zich het altaar ter ere van de Heilige Cornelius. Cornelius wordt aanbeden ter genezing van kinderziekten. Elk jaar wordt er rond die periode een kinderzegening gehouden.

ERFGOED

1. Pijporgel gebouwd in 1993 door firma Loncke Zarren (jaarlijks nagezien).
2. Twee klokken:
3. 1 klok, hoogte 0,70 m met opschrift *Beatae Mariae Virgini patronae H Ecclaeiae de Brielen, anno 1926*
4. 1 klok, hoogte 0,55 m met opschrift *St. St. Cornelio papae, anno 1925*.
5. Hoogaltaar in gepolierde larysteen en blauw graniet met tabernakel gewerkt in koper.
6. Zijaltaar in Corneliuskapel in zwart marmer, vast met een beeld in houtwerk van de Heilige Cornelius.
7. Negen obiïts.
8. Zie inventaris opgemaakt in oktober 2008.

b) Architecturale mogelijkheden

Grondplan

Op vandaag zijn de uitbreidingsmogelijkheden beperkt gezien de kerk omgeven is door het kerkhof. Compartimentering kan; de kerk kent twee zijkapellen, nl. corneliuskapel en doopkapel.

c) Bouwfysische toestand

Toestand monumentenwacht cfr. het laatste rapport van 03/05/2021

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal en dit voor 3 aandachtspunten :

<p>bouwfysische toestand</p> <p>onderhoud</p> <p>risico's op gevolgschade</p>	<p>Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht</p> <p>Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.</p> <p>Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht</p> <p>Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?</p> <p>Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog – Acuat</p> <p>Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële vererving of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.</p>
---	---

GEHELE GEBOUW

<p>bouwfysische toestand</p> <p>onderhoud</p> <p>risico op gevolgschade</p>	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #FFD700;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #90EE90;"></td></tr> </table>																			<p>Goed</p> <p>Goed</p> <p>Redelijk</p>

toelichting Het gebouw is structureel in goede staat. Door de slechte staat van het dak is er risico op gevolgschade voor de rest van het gebouw.

2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

1. Eucharistieviering: elke 1e zondag van de maand met aangepaste muzikale omlijsting. Na elke dienst is er gelegenheid tot ontmoeting in de kerkherberg.
2. Uitvaarten: een vijftal per jaar.
3. Huwelijken: 1 à 2.
4. Doopsels: ongeveer 25 doopsels in de doopkapel.
5. Occasioneel werd er tweemaal een gospelconcert gehouden.
6. De kerk leent zich uitstekend tot het houden van een concert. De kerk wordt gemakkelijk verwarmd en er is de aanwezigheid van een pijporgel voor religieuze muziek.

2.7. Sint-Jan Baptist Dikkebus

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.7.1. Identificatie

Naam: Sint-Jan Baptistkerk Dikkebus

Geografische ligging:

- Kerkstraat 15 te 8900 Ieper
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Brugge
- Dekanaat: Decanaat Ieper-Poperinge
- Parochie: Dikkebus

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming: niet

2.7.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

HISTORIEK

Georiënteerd bedehuis midden omhaagd kerkhof, aan straatzijde en kerkpad afgezet door middel van recent bakstenen muurtje met ezelsrug tussen postamenten. Neogotische hallenkerk met westtoren, naar ontwerp van architect F. Van Welden (Poperinge) van 1922-'23 - zie de arduinen gevelsteen rechts van de inkom en op het koorhoofd- ter vervanging van een driebeukige kerk uit 1770, vergroot en uitgerust met een nieuwe toren naar ontwerp van architect J. Vinck (Veurne) van 1872 en vernield tijdens de Eerste Wereldoorlog. Huidige kerk enigszins afwijkend van vooroorlogs bedehuis, zie onder meer vormgeving van westtoren en de toevoeging van zuidkoor en sacristie.

CULTUURHISTORISCHE WAARDE

Het volledige dorp werd tijdens de Eerste Wereldoorlog gereduceerd tot een ruïne omdat het op een belangrijke bevoorradingsroute lag en nagenoeg dagelijks beschoten werd. Het Franse leger gebruikte de kerk tijdens WOI als **veldhospitaal**. Zij dynamiteerden de kerktoren uit 1873 op 14 november 1914 omdat hij als mikpunt diende voor het Duitse geschut.

De huidige kerk is dus neogotisch, zoals zo vele heropbouwkerken. Je vindt een Calvarie buiten tegen de noordgevel. De oude biechtstoel en het koorgestoelte uit 1750 kwamen ongeschonden uit het oorlogsgeweld.

Het betreft een bakstenen hallenkerk met pseudotransept en voorgebouwde westtoren. De forse toren heeft drie geledingen en hoektorentjes op de torenomgang. Hij wordt gedekt door een naaldspits.

INTERIEUR

Grotendeels bepleisterd en beschilderd interieur. Spitsbogige scheibogen op zuilen met achzijdige arduinen sokkel en koolbladkapiteel. Houten spitstongewelven met trekbalen op geprofileerde sloffen boven de beuken; kruisribgewelf boven de kruising en vlakke torenzoldering.

SCHILDERIJEN

In noordbeuk: "Kruisdraging: Jezus valt onder het kruis" eind 16de eeuw; "Kroning van Maria door de Heilige Drievuldigheid" (paneel), toegeschreven aan Karel van Leper begin 17de eeuw. In zuidbeuk: "Golgotha" (doek), begin 17de eeuw; "Maaltijd met de Emmaüsangers", 17de eeuw. In noordkoor: "Aanbidding der Wijzen" (paneel), begin 17de eeuw; "Aanbidding van het Heilig Sacrament door engelen" (doek), eerste helft van de 17de eeuw. In zuidkoor: "Heilige Drievuldigheid onder de gedaante van twee personen en de duif", 17de eeuw. 18de-eeuws koorgestoelte. 18de-eeuwse biechtstoelen in noordelijk en zuidelijk transept. Het meeste **meubilair** is evenwel 20ste-eeuws, zo ook het orgel van Jules Anneessens uit 1924-1925.

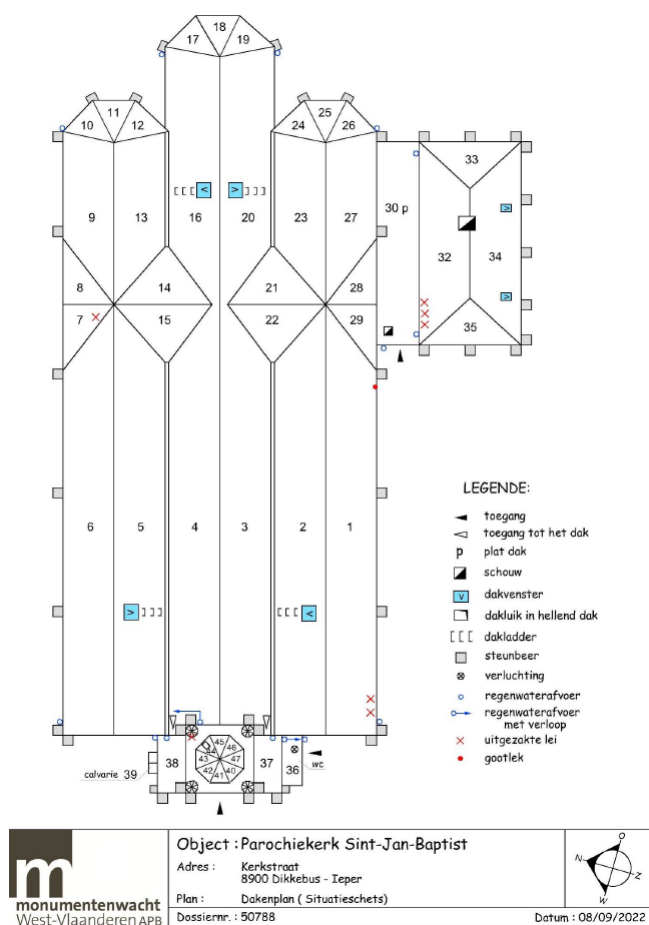
b) Architecturale mogelijkheden

De plattegrond ontvouwt: een voorgeplaatste westtoren, een schip van drie traveeën, een één travee breed transept, zijkoren van één rechte travee met driezijdige sluiting, een hoofdkoor van anderhalve rechte travee met soortgelijke sluiting en een zuidoostelijke sacristie. Verankerde gele baksteenbouw; Euvillesteen voor maaswerk, dekplaten, dorpels en andere decoratieve elementen; toren en westgevels op natuurstenen sokkel; leien bedakingen. Westtoren van drie ongelijke geledingen gestut door haaks op elkaar staande hoeksteunberen met versnijdingen. Lichte afwijkingen ten opzichte van het ontwerp wat muuropeningen betreft.

Tegen noord- en zuidgevel ter hoogte van eerste en tweede geleding: aanbouwsel onder lessenaarsdak eindigend op gehalveerde westelijke puntgevel (+ lichtspelen) gestut door middel van haaks op elkaar staande hoeksteunberen met versnijdingen. Noordelijke en zuidelijke wand met twee spitsboogvenstertjes en een aflijnend baksteenfries van overkragende rondbogen. Calvarie tegen noordgevel. Spitsbogig westportaal onder dito druiplijst met gestrekte uiteinden. Tweede geleding: geprofileerd spitsbogig vierlicht onder druiplijst met gestrekte uiteinden; afzaat met doorgetrokken lekdrempel. Erboven blinde spitsboogvensters (tweelichten) op doorgetrokken afzaat.

Derde geleding: gekoppelde spitsbogige galmgaten, deels blind en voorzien van spitsboognisjes op doorlopende afzaat; torenuurwerk en aflijnende kroonlijst op consoltjes Naaldspits. Flankerende westelijke puntgevels met aandak, schouderstukken en kruisbloem, gestut door haaks op elkaar staande hoeksteunberen met versnijdingen. Spitsbogig vierlicht op afzaat met doorgetrokken lekdrempel onder analoge druiplijst met gestrekte uiteinden. Centraal roosvenster. Schip en koorpartij: markerende sokkel, aflijnende tandlijst, steunberen met versnijdingen en geprofileerde spitsboogvensters onder dito druiplijst, op afzaat met doorgetrokken lekdrempel; vierlichten in zuid-noordgevel; tweelichten in koorsluitingen. Puntgevels, zie westgevels, ter hoogte van transept. Zuidoostelijk gelegen sacristie onder schilddak in aansluitende stijl. Getoogde vensternissen op afzaat. Op vandaag zijn uitbreidingsmogelijkheden moeilijk gezien de kerk omgeven is door het kerkhof.

Grondplan

c) Bouwfysische toestand

Het laatste verslag van Monumentenwacht dateert van 06/09/2022. De bouwfysische toestand en het onderhoud van het gebouw en het dak werd omschreven als in goede staat.

Recent zijn er herstellingen gebeurd aan het dak. Enkele van de in 2022 beschreven mankementen zijn reeds hersteld. Zodra de financiële toestand het toelaat gaan we de resterende mankementen (slechte dakgoot) ook laten herstellen. Momenteel moeten we ons budget echter eerst gebruiken voor het vernieuwen van de chauffagebrander en de schakelkast. De oude is defect en niet meer te herstellen

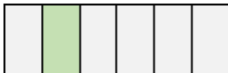
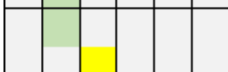

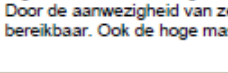
CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal:

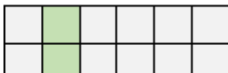
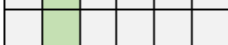
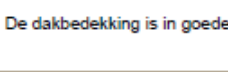
bouwfysische toestand	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog – Acuut Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig
toegankelijkheid		Redelijk

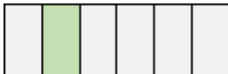

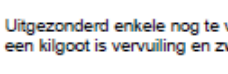
toelichting Algemeen is de kerk in goede staat.
Door de aanwezigheid van zendmasten voor mobiel dataverkeer is een gedeelte van de kerk niet gemakkelijk bereikbaar. Ook de hoge mastgoten zijn moeilijk bereikbaar.

DAK

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting De dakbedekking is in goede staat.

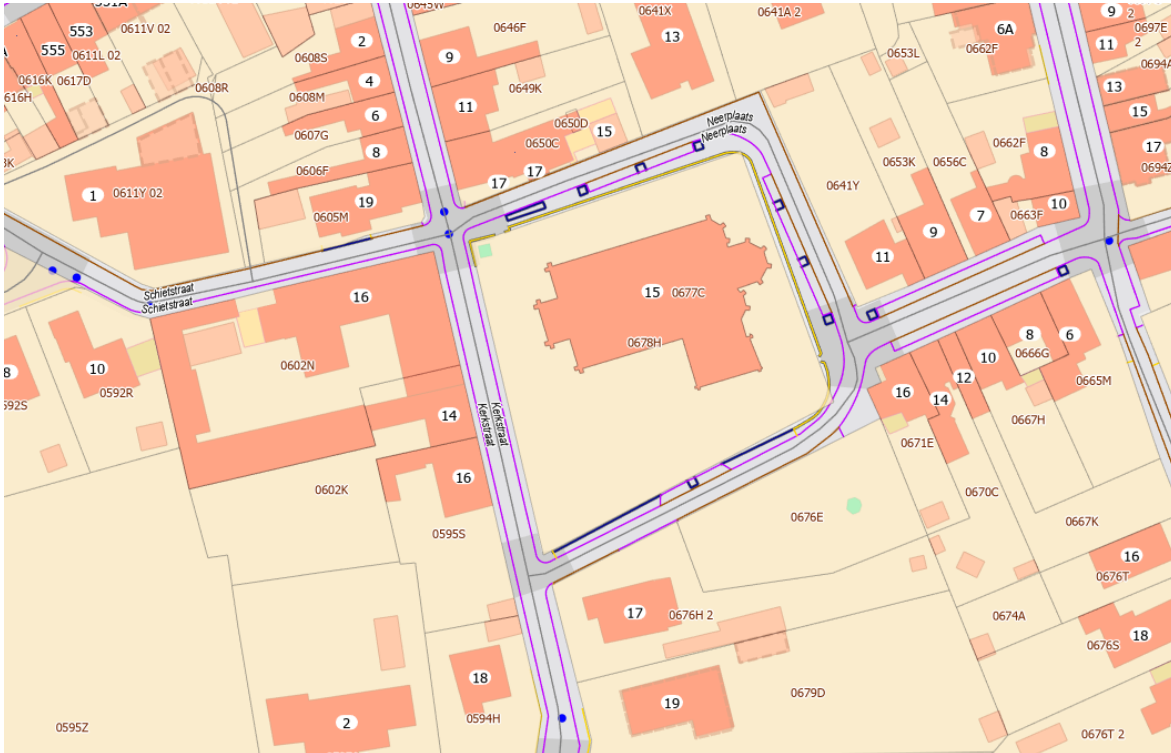
DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting Uitgezonderd enkele nog te vervangen mastgoten zijn de goten en afvoeren in vrij goede staat. Op één plaats bij een kilgoot is vervuiling en zwamvorming.

2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Omgevingsplan

1. De kerk bevindt zich in de Kerkstraat en is vlot bereikbaar.
2. Rond de kerk en het bijhorende kerkhof werden de parkeerplaatsen onlangs vernieuwd.
3. De klokken geven de tijd aan per halfuur en luiden 3 keer op een dag het Angelus. (om 7 uur, 12 uur en 19 uur)
4. De kerk is gelegen in de nabijheid van de basisschool.

2.7.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

1. Eucharistieviering : elke 4de zondag van de maand om 9 u.
2. Er zijn doopsels, huwelijken en uitvaarten
3. De vormselcatechese wordt in de kerk georganiseerd.
4. Ook gebruikt voor grote dorpsactiviteiten zoals het jaarlijkse voorjaarsconcert van de Koninklijke Harmonie "de Vijverzonen" Dikkebus of occasioneel voor het schoolfeest van de plaatselijke basisschool.
5. Jaarlijks wordt op 11 november een herdenkingsviering ingericht ter gelegenheid van Wapenstilstand opgeluisterd door de harmonie. In december wordt de kerstviering eveneens opgeluisterd door de plaatselijke harmonie.
6. We zijn lid van 'Open Kerken'. De kerk is iedere dag te bezoeken of te gebruiken als stille ruimte voor iedereen die daar nood aan heeft.
7. Het is de kerk van Achiel Van Walleghem. Hij heeft een historisch waardevol oorlogsdagboek geschreven.

2.8. Sint-Petrus en Paulus Elverdinge

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.8.1. Identificatie

Naam: Sint-Petrus en Paulus Elverdinge

Geografische ligging

- D'Ennetièresplein 1A 8906 Ieper
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: Sint-Petrus en Paulus Elverdinge

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming: de Sint-Petrus en Paulus te Elverdinge is beschermd en

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus deze vaststelling is geldig sinds 14-05-2024
- omvat de aanduiding als beschermd monument Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus deze bescherming is geldig sinds 20-02-1939

2.8.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Gelegen op de westzijde van het d'Ennetieresplein, middenin begraasd plein, aan oostzijde afgezet door middel van haag; noordzijde begrensd door Bolle Meersstraat, west- en zuidzijde door kasteelmuur met kapel. Omlopend bakstenen pad, waarlangs de Heilige Livinusomweg (Noveen van 29 juni tot 9 juli) bestaande uit zeven statieën, de laatste in de kerk gelegen, zie opschrift: "7 statieën van de H. Livinus, bisschop en martelaar, ingericht rondom het kerkhof in 1890, opgesteld door Ch. L. Billau, pastoor te Elverdinge". In oorsprong romaans bedehuis zie blootgelegde ijzerstandstenen funderingen van oostelijke en westelijke muur van de noordelijke transeptarm. Uitgebreid tot een laatgotische hallenkerk met pseudo-transept zie blootgelegde ijzerzandstenen funderingen gemaakt voor de sokkel van een nu verdwenen halfzuil voor vermeld pseudo-transept. Restauratie in 1893 naar ontwerp van architect J. Soete (Roeselare): voornamelijk herbouwen van de torenspits en het aanbrenge van glasramen. In 1910: verlenging middenkoor, bouw van twee nieuwe sacristieën ter vervanging van een oude, en herstellingen aan de dakconstructie. Wederopbouw naar ontwerp van Jules Coomans in 1925. Nagenoeg identieke reconstructie, (zie plannen van 1893), echter inkorting van de beuken met één travee.

De plattegrond ontvouwt: een voorgeplaatste vierkante westtoren, een driebeukig schip van vier traveeën, zijbeuken met rechte sluiting, en ten noorden doopkapel, een hoofdkoor van één rechte travee en een driezijdige sluiting, een noordelijke en zuidelijke sacristie. Gebouw van gele baksteen met gebruik van ijzerzandsteen voor sokkel van west- en zuidgevel, en tot aan de vensterafzaten in noordgevel en hoofdkoor. Afdekking door middel van zadeldaken (leien). Westtoren met vier geledingen gemarkeerd door cordons, gestut door op elkaar gestelde hoeksteunberen met versnijdingen, op de zuidwestelijke hoek vervangen zeszijdig traptorentje met bakstenen spits met hogels. Volledig aanleunend bij de regionale baksteengotiek zie onder meer architectonische baksteenversieringen: rond-, tudor-, en spitsboogcasementen met laatgotisch traceerwerk op steunberen, traptorentje en ter hoogte van de derde geleding, ruit- en kruisvormige metselaarstekens. Westelijk korbboogportaal in natuurstenen geprofileerde omlijsting onder druiplijstje; erboven, rondboognisje in dito omlijsting met hogel- en kruisversiering, met beeld van Heilige Livinus. Tweede geleding: spitsbogig vierlicht onder druiplijst, in geprofileerde omlijsting op afzaat; vierde geleding opengewerkt door gekoppelde galmgaten, verdiept in een korbboogomlijsting met traceerwerk in het boogveld. Gesloten borstwering, verlevendigd door twee gesuperposeerde rondboogfriezen; hoektorentjes met hogels. Zeszijdige bakstenen naaldspits afgezet met hogelversiering. West-, noord-, oost- en zuidgevels, geritmeerd door middel van steunberen met versnijdingen, onder meer overhoekse ter ondersteuning van oostelijke en westelijke tuitgevels, en, geajoureerd door middel van spitsboogvensters (drie- en tweelichten) in geprofileerde omlijsting op afzaat, onder druiplijstje. Christus aan het kruis tegen gevel van het hoofdkoor. Ten noorden doopkapel van één travee onder leien zadeldak (nokrichting loodrecht op de kerk) met dakschild. Tuitgevel gestut door middel van overhoekse steunberen; spitsboogvenster. Zuidelijke en noordelijke sacristie in aansluitende bouwtrant.

Interieur: Overwelling door middel van houten spitstongewelven. Portaal, ter hoogte van de eerste geleding overwelfd door vlakke houten zoldering, en door bakstenen kruisribgewelf ter hoogte van de tweede torengeleding. Spitsbogige scheibogen op natuurstenen zuilen met achzijdige sokkel en koolbladkapiteel; bakstenen pijlers met halfronde zuil en ter hoogte van de pseudo-kruising. Marmeren gevelsteen in het portaal, met opschrift "Turris aedificata soec. XV fuit feliciter restaurata annis 1894-95 pro nobilibus familiae d'Ennetières - de Bethune munificentissimae sumptibus. Pastore DE NOLF. Architecto SOETE".

Mobilair: Reliekhouders, buste van de Heilige Livinus (vergulde hout), circa 1800. Communiebank (vergulde smeedijzer), gesignd en gedateerd: "Arnoldus Conradus Swaeger fecit, 1737". Voorts, neogotisch mobilair.

Aanvullende informatie

Oorlogsgedenktekens

In de vloer van de middenbeuk van de kerk is een koperen gedenkplaat aangebracht voor de Britse militair George Christopher Serocold Tennant, tweede luitenant bij de "Welsh Guards".

Ten noordwesten van de kerk staat een stuk veldgeschut, dat na de oorlog als oorlogstroofe werd geschonken aan het dorp Elverdinge.

Aannemer

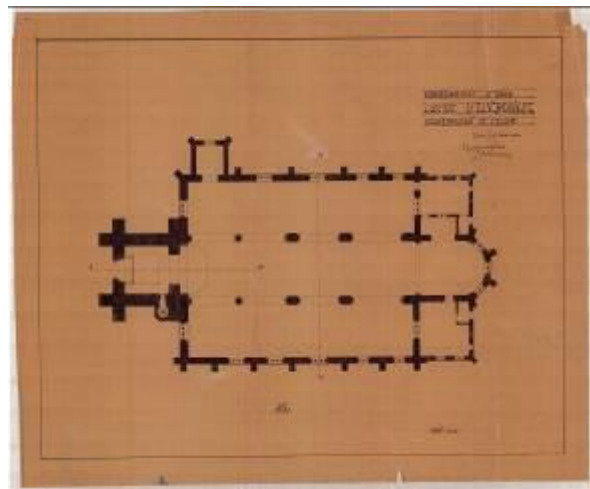
In 1894 werd de torenspits herbouwd door aannemer Leonard Verstraete uit Rumbeke. Deze ging echter verloren bij een bombardement door Duits geschut in 1915.

Orgel

Orgel door Victor van de Loo uit 1924.

b) Architecturale mogelijkheden

De Sint-Petrus en Pauluskerk is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed en als beschermd monument. Bij het onderzoeken van mogelijke opties voor uitbreiding of compartimentering zal rekening gehouden moeten worden met deze bescherming.

c) Bouwfysische toestand

Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw. De laatste inspectie dateert van 18/07/2022. Alle aandachtspunten worden door de kerkraad correct en nauwlettend opgevolgd. Het resultaat van het inspectieverslag van 2022 vindt u hieronder.

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal:

bouwfysische toestand	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog – Acuut Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand	Goed
onderhoud	Uitstekend
risico op gevolgschade	Weinig
toegankelijkheid	Goed

toelichting De kerk is uitgezonderd de bakstenen toren en hoektorens in goede staat. De kerk wordt ook zeer goed onderhouden.

DAK

bouwfysische toestand	Goed
onderhoud	Uitstekend
risico op gevolgschade	Geen

toelichting De leien dakbedekking is in goede staat.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand	Goed
onderhoud	Uitstekend
risico op gevolgschade	Weinig

toelichting De koperen goten en afvoeren zijn in goede staat en worden uitstekend onderhouden (2x per jaar).

In de volgende meerjarenbegroting zal de restauratie van de toren voorzien moeten worden. Door het wegvallen van het voegsel in de torenspits is er vocht-insijpeling met schade in de klokkentoren tot gevolg. De technische dienst van de Stad Ieper is reeds langs geweest om met dronebeelden de schade op te meten.

2.8.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Petrus en Pauluskerk ligt in de gemeente Elverdinge. Dit dorp heeft een oppervlakte van 1388 ha., ligt langsheen de belangrijke verbindingsweg Ieper-Veurne en is tot op heden een vrij ruraal dorp gebleven.

De gemeente telde in 1801 1280 inwoners, in 1976 1675 inwoners en op heden 1743 inwoners. De dorpskom wordt gevormd door het d'Ennetiersplein, aan westzijde gedomineerd door de parochiekerk Sint-Petrus en Paulus, met het gemeentehuis ten noorden ervan en het kasteel ten westen. Ten zuidwesten van de kerk vind je aansluitend de Sint-Livinusstraat, een typische dorpsstraat met lintbebouwing. De school bevindt zich naast de kerk in de Bollemeersstraat. Binnen de dorpskom is er het Home Vrijzicht, een woonzorgcentrum met een capaciteit van 123 bedden en assistentiewoningen.

Het kerkhof is gelegen in de Vlamertingestraat naast het cultureel centrum van Elverdinge, eveneens op wandelafstand van de kerk.

Het kerkgebouw wordt 's nachts verlicht en in de toren bevinden zich drie klokken, die per half uur de tijd aangeven.

De Sint-Petrus en Pauluskerk is met het openbaar vervoer op wandelafstand bereikbaar via de Veurneweg. Er is parkeermogelijkheid rondom de kerk op het dorpsplein en langsheen de invalswegen. Op 300 meter afstand bevindt zich een ruime parking in de Bollemeersstraat.

De kerk bevindt zich langsheen verscheidene fiets- en wandelroutes.

2.8.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De Sint-Petrus en Pauluskerk is lid van Open Kerken en is dagelijks vrij te bezoeken van 9u tot 17u. Ongeacht het al of niet gelovig zijn of het behoren tot één bepaalde religie, streven we ernaar om het belang te benadrukken van een stille ruimte binnen de gemeenschap.

De kerk is de vaste repetitieruimte voor het Sint-Petrus en Paulusmannenkoor, dat 2-wekelijks op maandagavond samenkomt om te oefenen en zowel kerkelijke als niet-kerkelijke activiteiten opluistert. Het koor bestaat uit een 15-tal leden en staat onder leiding van dirigent Giovanni Faghel.

Het kerkgebouw wordt zowel voor liturgische als niet-liturgische activiteiten ter beschikking gesteld voor de gemeenschap

- Liturgische activiteiten
  - Elke 2^e zondag van de maand is er een eucharistieviering om 10u30
  - In de kerk gaan er dopen, huwelijken en begrafenissen door
  - Jaarlijks worden er vieringen aangevraagd door de plaatselijke verenigingen zoals van de Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia Elverdinge, OKRA Elverdinge, de startviering van KSA Elverdinge, ...
  - 4 maal per jaar worden er gebedsdiensten en vieringen aangevraagd door de Vrije Basischool van Elverdinge
  - Jaarlijkse noveen van de Heilige Livinus van 29 juni tot 9 juli
  - Vormselvoorbereiding
  - Gebedsdienst rond Wapenstilstand
  - Gebedsdienst rond Allerzielen

- Niet-liturgische activiteiten
  - gidsbeurten georganiseerd voor het jubileumfeest in 2023 - dit was een zeer groot succes en het is de ambitie om dit op regelmatige basis terug te organiseren
  - op regelmatige basis aanvragen door de plaatselijke verenigingen zoals jaarlijks voor concerten van de harmonie, cinema-avonden georganiseerd door cultuursmakers en maandelijks voor vergaderingen van Samana en de heemkundige kring Elverdinge.
  - er is een zeer goede samenwerking met zowel het WZC Home Vrijzicht als de lokale verenigingen waaruit het idee van "De langste tafel" werd gerealiseerd. Een sociaal project om eenzaamheid tegen te gaan, waarbij mensen laagdrempelig en voor een budgettaire prijs kunnen samenkomen in de kerk voor een lichte maaltijd met drank tijdens de week van de verbondenheid
  - na de eucharistieviering wordt elke tweede zondag van de maand een ontmoetingsmoment georganiseerd voor alle aanwezigen met gratis soep en koffie

2.9. Onze-Lieve-Vrouw Geboorte Hollebeke

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.9.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Geboorte Hollebeke

Geografische ligging

- Wielewaalstraat zn, 8902 Voormezele
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: Onze-Lieve-Vrouw Geboorte Hollebeke

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming(en)

- Niet beschermd.

2.9.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Neogotisch bedehuis, geïnspireerd op de Sint-Janskerk te Kortrijk, naar een ontwerp van de Komense architect Maurice Dujardin van 1922, ter vervanging van kruiskerk met houten kruisingstoren en koor met vlakke sluiting daterend uit de 14de eeuw, waarvan transept na Geuzentijd op romaanse grondvesten herbouwd en schip in 1877 onder leiding van architect Arthur Croquison vergroot.

Gelegen aan de kruising van Hollebeke-Dorp en de Wielewaalstraat, middenin groenvoorziening; kapelletjes met verschillende staties in bas-reliëf rondom; kerkhof ten noordoosten.

Naar aanleiding van zogenaamd wonderbeeld van Onze-Lieve-Vrouw van Hollebeke, inrichting van jaarlijkse processie op feestdag van Onze-Lieve-Vrouw Geboorte, en bouw van kapel midden 12de eeuw. Hiernaast oprichting in 1630 van parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Geboorte, die tijdens de Eerste Wereldoorlog werd vernield.

Al sinds de middeleeuwen is Hollebeke daardoor een bloeiend bedevaartsoord met als jaarlijks hoogtepunt de noveen van 8 tot 16 september ter ere van Onze-Lieve-Vrouw Geboorte. Hollebeke is de "eerste statie" van de bedevaart van de "Drie Maria's". Daarna trekken de pelgrims naar Dadizele en Linselles (Noord-Frankrijk). In de Geuzentijd verdween het aloude mirakelbeeld. Een nieuw beeld werd gemaakt in het begin van de jaren 1600 en ging verloren in 1914-1918. Onder impuls van pastoor Paul De Lodder werd in 1942 een nieuw beeld ingewijd, een getrouwe kopie van het oude.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Architecturale mogelijkheden

Een recente haalbaarheidsstudie van 2020 wees uit dat compartimentering van onze driebeukige kerk mogelijk is. Glaspartijen tussen het transept en de zijbeuken kunnen de kerk compartimenteren in kleinere entiteiten. Eventueel kan de gehele ruimte blijvend gebruikt worden bij het hanteren van flexibele glaswanden.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

c) Bouwfysische toestand

Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw.

De gevels van de kerk, aanpalende sacristie en de torentrommel zijn in de voorbije drie jaren schoongemaakt en van een beschermende laag voorzien. De kerktoren en de dakbekleding werden enkele jaren geleden gerestaureerd. Het interieur werd een vijftiental jaren terug herschilderd. De vloeren vertonen hier en daar gebreken, voornamelijk achteraan in de zijbeuken. De goten en afvoeren worden jaarlijks gecontroleerd en schoongemaakt.

Toestand monumentenwacht cfr. het laatste rapport van 05/03/2025

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het gehele object en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten en een extra beoordeling onder 'gehele object':

toestand	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	<i>geen - weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut</i> Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE OBJECT

toestand		uitstekend
onderhoud		uitstekend
risico op gevolgschade		geen
toegankelijkheid		goed

DAK

toestand		redelijk
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De leien op de daken zijn nog in redelijk goede staat. De leien op enkele daken beginnen wat zacht te worden door ouderdom. Uitgeschoven leien worden regelmatig ingevuld, zodat de leibedekking momenteel in goede staat is.

DAKWATERAFVOER

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De regenwaterafvoeren zijn algemeen in goede staat. Eén afvoer is lek en een paar verloopstukken op de zijbeuken zijn uitgeschoven. De goten zijn licht gecorrodeerd en licht vervuild.

2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Hollebeke is een landbouwdorp met momenteel ongeveer 650 inwoners. Het dorpje is gelegen in Zandlemig Vlaanderen op een hoogte van ongeveer 30 meter. In de directe omgeving van de kerk is er het provinciaal domein 'De Palingbeek' en het golfterrein op de voormalige (vooroorlogse) kasteelsite van de familie Mahieu. De kerk maakt geen deel uit van een beschermd stads- of dorpsgezicht.

De kerktoeren wordt niet verlicht (tenzij in de kerstperiode). Het luiden van de klokken wordt automatisch aangestuurd tussen 7u 's morgens en 20u 's avonds. Er zijn sinds midden de jaren 1950 geen wijzerplaten meer op de toren.

Het dorp is beperkt (voor en na de schooluren) bereikbaar met de bus (lijn Ieper-Komen).

De passanten die met de auto de kerk wil bereiken, beschikken over een ruime parkeergelegenheid (ongeveer 20 plaatsen) rondom de kerk. Daarnaast zijn er nog evenveel extra parkeerplaatsen voorzien op het nabijgelegen dorpsplein.

Achter de kerk (ten NO) ligt het kerkhof dat recentelijk heraangelegd werd. In de directe omgeving bevindt zich het Ontmoetingscentrum 'De Oude School' dat via een voetweg tussen de kerk en het O.C. te bereiken is. Op loopafstand ligt de Vrije Basisschool 'De Schatkist'.

2.9.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De parochiekerk wordt in hoofdzaak gebruikt voor de Rooms-Katholieke Erediensten. Naast de maandelijkse eucharistievieringen zijn er in beperkte mate ook doopsels, huwelijken en begrafenissen.

Ook de misvieringen en andere (grotere) activiteiten voor de lokale basisschool waarmee er een constructieve samenwerking is (bijvoorbeeld rond Sint-Maarten, kerstspel, de Sterrestoet, eerste communie en H. Vormsel) gaan er door.

Socio-culturele organisaties, al dan niet verbonden aan de kerk, kunnen altijd vragen om de kerk te gebruiken. 'Hollebeke Samen' (recentelijk gegroeid uit de Missiewerking) organiseert een jaarlijks concert ten voordele van een goed doel. Telkens mogen zij hierbij op een 250 aanwezigen rekenen. Verenigingen als het Davidsfonds, het Feestkomiteit e.a. maken dankbaar gebruik van de kerkinfrastructuur voor jaarlijkse lezingen, (kerst)concerten, nocturnes e.d.m. In samenwerking met de Dorpsraad is er een kerst- en nieuwjaarsreceptie in en rond de kerk om de banden tussen de parochianen aan te halen.

Sinds een paar jaren en met succes stelt de kerkraad de kerk open voor studerende jongeren in de blokperiodes.

Sinds de late middeleeuwen is er een bloeiende devotie voor Onze-Lieve-Vrouw van Hollebeke en de jaarlijkse noveen. Hollebeke is daardoor een bedevaartsoord met als jaarlijks hoogtepunt de noveen ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van 8 tot 16 september. Hollebeke is daarbij de zogenaamde 'eerste statie' van de bekende bedevaart van de 'Drie Maria's'. Daarna trekken de pelgrims immers op dezelfde dag nog naar Dadizele en Linselles in Noord-Frankrijk.

Recentelijk (nl. op 8 september 2024) werd de honderdjarige heropbouw van onze kerk feestelijk gevierd. Onderstaand gedenkprentje werd aangeboden aan de talrijk aanwezigen.

Gedurende de (herdenking van de wederopbouwjaren) periode september 2024 tot september 2025 loopt er een foto-zoektocht tussen de drie kerken van Hollebeke, Voormezele en Zillebeke. Bij en in de drie kerken is er ook een podcast te beluisteren met getuigenissen van bekende dorpsfiguren zoals de pastoor, burgemeester, koster-onderwijzer, enz. uit de periode 1924-1925.

2.10. Sint-Jan Baptist Sint-Jan

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.10.1. Identificatie

Naam: Sint-Jan Baptist

Geografische ligging

- Brugseweg 269, 8900 Ieper
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdome: Brugge
- Dekenaat: Ieper Poperinge
- Parochie: Sint-Jan Baptist

Eigenaar: kerkfabriek

Bescherming(en)

Bouwkundig erfgoed maar niet beschermd.

2.10.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Neogotische kruiskerk. Gesticht als kapel bij het leprozenhuis in de 13de eeuw, in 1839 verheven tot parochiekerk. Na de totale verwoesting in 1915 werd de kerk grosso modo naar vooroorlogs uitzicht en op de bewaarde grondvesten heropgebouwd naar ontwerp van architect L. Damide (Dottenijs) in 1923; traptoren evenwel niet volgens plan in de noordwestelijke torenoksel, maar wel tegen de zuidelijke torengevel geplaatst.

De plattegrond ontvouwt: een voorgeplaatste vierkante westtoren met halfronde traptoren tegen zuidgevel, een éénbeukig schip van vier traveeën, een transept van drie traveeën, een hoofdkoor van één rechte travee en een driezijdige sluiting, een doopkapel in noordwestelijke torenoksel en een noordelijke- en zuidelijke sacristie. Verankerde gele baksteenbouw; leien bedaking. Westtoren van drie geledingen gestut door op elkaar gestelde hoeksteunberen. Spitsbogig westportaal in geprofileerde omlijsting, waarboven oculus. Rechthoekige lichtgleuven licht verdiept in rondbogige casementen ter hoogte van de tweede geleding. Spitsbogige galmgaten.

Noord-, oost- en zuidgevel geritmeerd door middel van steunberen met versnijdingen en geajoureed door middel van spitsbogige drielichten met oculi in de top. Transepttuitgevels, geajoureed door dito gekoppelde drielichten; verdiept in spitsboogcasementen. Toren, transept en doopkapel afgedekt door middel van kruisribgewelven, schip en koor door middel van stervormige ribgewelven; natuurstenen ribben, waartussen gele bakstenen, in toren gecementeerde, gewelfvlakken met geschilderde, onder meer rood, voegen; overwelling rustend op bakstenen halfzuil en met natuurstenen knoppenkapiteel.

Mobilair. Marmeren communiebank, preekstoel, hoofd- en zijaltaren in art deco. Voorts, neogotisch mobilair.

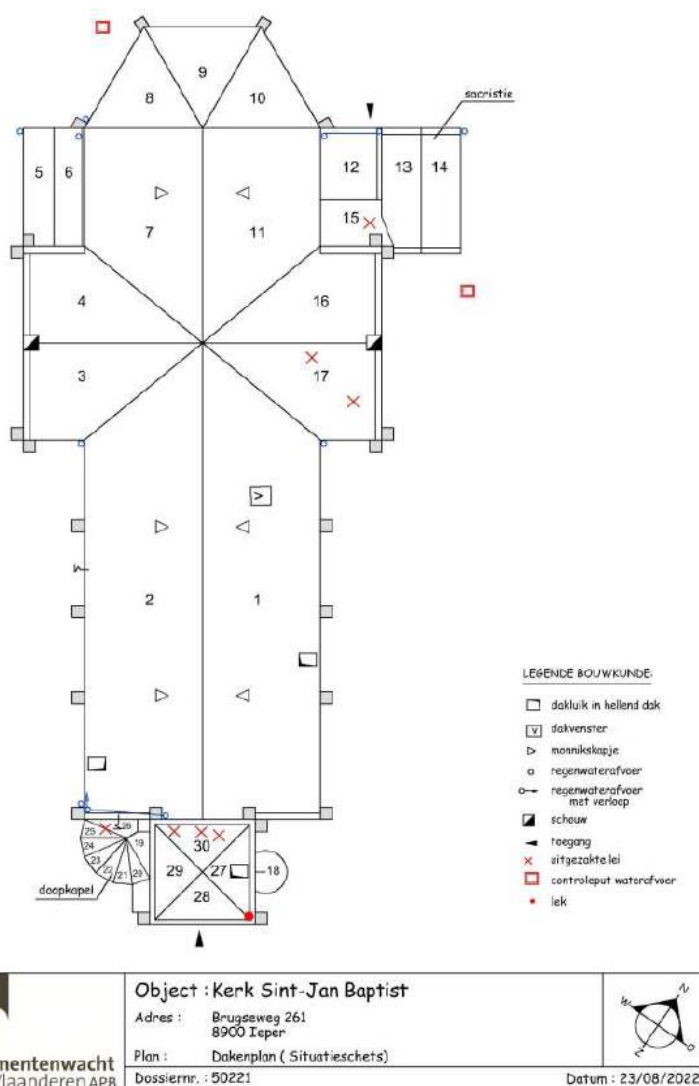
Ook het tapijt voor het hoofdaltaar, in blauw en geel, werd ontworpen door Van Huffel. Het werd geweven in het atelier van de zusters de Saedeleer van Etikhove bij Oudenaarde, dochters van de gekende schilder Valerius de Saedeleer. Op het onderste deel staat "Sanctus Joannes". Het kostte 1.600 fr. In 1993 werd dit tapijt in bruikleen gegeven voor een tentoonstelling in het stadhuis van Oudenaarde.

Dit tapijt staat op de erfgoedlijst van topstukken van Vlaanderen.

b) Architecturale mogelijkheden

Het is een éénbeukige kerk met transept. Het kerkhof bevindt zich momenteel rond de kerk wat een ruimtelijke uitbreiding niet evident maakt.

Grondplan

Object : Kerk Sint-Jan Baptist

Adres : Brugseweg 261
8900 Ieper

Plan : Dakenplan (Situatieschets)

bossiernr. : 50221

Datum : 23/08/2022

c) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand is goed – Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw.

Volgende puntjes werden ondertussen hersteld of aangepakt:

De nieuwe solin werd aangebracht en de scheur in het lood van de wandeling is hersteld.

Er werd een dakluik geplaatst en de leien werden aangevuld.

Een grondige poetsbeurt werd uitgevoerd in september 2024

De muurankers werden hersteld, geschilderd en teruggeplaatst in 2021

De vloer in de sacristie werd vernieuwd eind 2023

Dakgoten worden jaarlijks gereinigd.

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal :

bouwphysische toestand	<i>Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht</i> Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	<i>Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht</i> Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	<i>Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Verhoogd – Acuat</i> Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	<i>Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht</i> Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE GEBOUW

bouwphysische toestand		Goed
onderhoud		Uitstekend
risico op gevolgschade		Weinig
toegankelijkheid		Goed
toelichting	/	

DAK

bouwphysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig
toegankelijkheid		Goed
toelichting	/	

DAKWATERAFVOER

bouwphysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig
toegankelijkheid		Goed
toelichting	/	

2.11. Sint-Vedastus Vlamertinge

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.11.1. Identificatie

Naam: St.-Vedastus

Geografische ligging:

- Poperingseweg 262, 8908 Ieper
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: St.-Vedastus

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming(en)

- De toren, de spits uitgezonderd

2.11.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

-Oprichtingsdatum:

Voor 1066. In de Karolingische periode, zoals de ganse omgeving van Ieper. Maar er bestaat geen bronnenmateriaal.

-Beknopte geschiedenis:

*De parochie behoorde tot het bisdom Terwaan en wordt voor het eerst vermeld door een gift van de graaf van Vlaanderen, Boudewijn V, gehuwd met Adela van Mesen. Ze stichtten in 1055 het kapittel van Rijsel en schonken heel wat eigendommen voor onderhoud. Tien jaar later gaven ze een nieuwe reeks dotaties waar o.a. een deel van de tienden van de parochie Vlamertinge. In 1505 wordt een eerste (?) stenen toren gebouwd (voorlopig nog geen gedocumenteerd bewijs dat dit de "eerste" stenen toren was in 1505, vermoedelijk was er al een romaanse toren voordien. Bij de heraanleg van de Poperingseweg zou historisch onderzoek naar de toren zeker op zijn plaats zijn). Na de vernietiging van de stad Terwaan door keizer Karel in 1533 werd het bisdom opgegeven en stichtte men het bisdom Ieper in 1599. In 1801 kwam onze parochie bij het bisdom Gent en vanaf 1834 tenslotte bij het bisdom Brugge.

*De kerk werd verschillende keren vernield (bliksem, oorlog).

-Uitgebrand in oktober 1793. Voorheen een laatgotisch bedehuis. Herstel, heropbouw en vergroting, respectievelijk onder leiding van architect J. Lernould (Ieper) tussen 1808-1823, en naar ontwerp van architect J. Viérin (Brugge) van 1897-1898.

-Grotendeels vernield tijdens WOI.

-Neogotische hallenkerk naar ontwerp van architecten Guillaume Veraart en Ernest Richir (Brussel) van 1920, met grotendeels behouden westtoren

-1920-1923: bouw van de huidige kerk en inzegening op 12 juni 1923.

-Heropbouw grosso modo naar vooroorlogs uitzicht, op een aantal wijzigingen na: torenspits aan de voet verbreed, waardoor de vroegere "wandeling" afgeschaft; middenbeuk verhoogd; toevoeging van een zijdeur naast de doopkapel; vermindering van het zuilenaantal en zo meer. Versterkingswerken aan bouwvallige kerkbeuken, naar ontwerp van architect Merlin (Ieper) van 1938. Tijdens de Tweede Wereldoorlog één keer gebombardeerd, nl. op 27 mei 1940 waarbij een gedeelte van koorpartij instortte. Andere beschadiging (hier en daar een ruit stuk) kwam door luchtbombardementen. Voltooiing van herstellingswerken van oorlogsschade naar ontwerp van architect W. Landtsheere (Ieper) van 1950.

*restauratiecampagnes:

-in de 19de eeuw: vergroten en verstevigen van de kerk

-in de 20ste eeuw: quasi volledig heropgebouwd na WOI. 1938: betonnen roostering

*architect: onbekend

*type kerk: neogotische hallenkerk

-Inboedel:

*sedert december 2016 werd een inventaris religieus erfgoed aanwezig in de St.-Vedastuskerk aangemaakt op de website [www.erfgoedinzicht](http://www.erfgoedinzicht.be).

-pijporgel:

Aantal 1

Datering: na WOI

Beschermd: nee

Toestand: slecht, niet meer in gebruik

Geen onderhoudscontract, geen restauratie gepland

-relikwieën en beelden die het voorwerp vormen van een bijzondere devotie:

Beelden: Sint-Job, O.L.V van Vlamertinge

-kunstwerken met een bijzonder artistieke en cultuurhistorische waarde

Reeks schilderijen

Er zijn geen kunstwerken aanwezig uit de lijst van Topstukken van de Vlaamse Overheid.

-Zuidelijke zijbeuk: "Bezoek aan het kind Jezus", door S. Counet (Luik) van 1736; "Boodschap van de engel Gabriël aan Maria", idem.

-Noordelijke zijbeuk: "Aanbidding der Wijzen", idem.

-Zuidelijk zijkoor: "Hemelvaart van Maria", idem; "Marteling van de Heilige Blasius", door D. de Crayer, van circa 1646, afkomstig van de abdij van Dielegem.

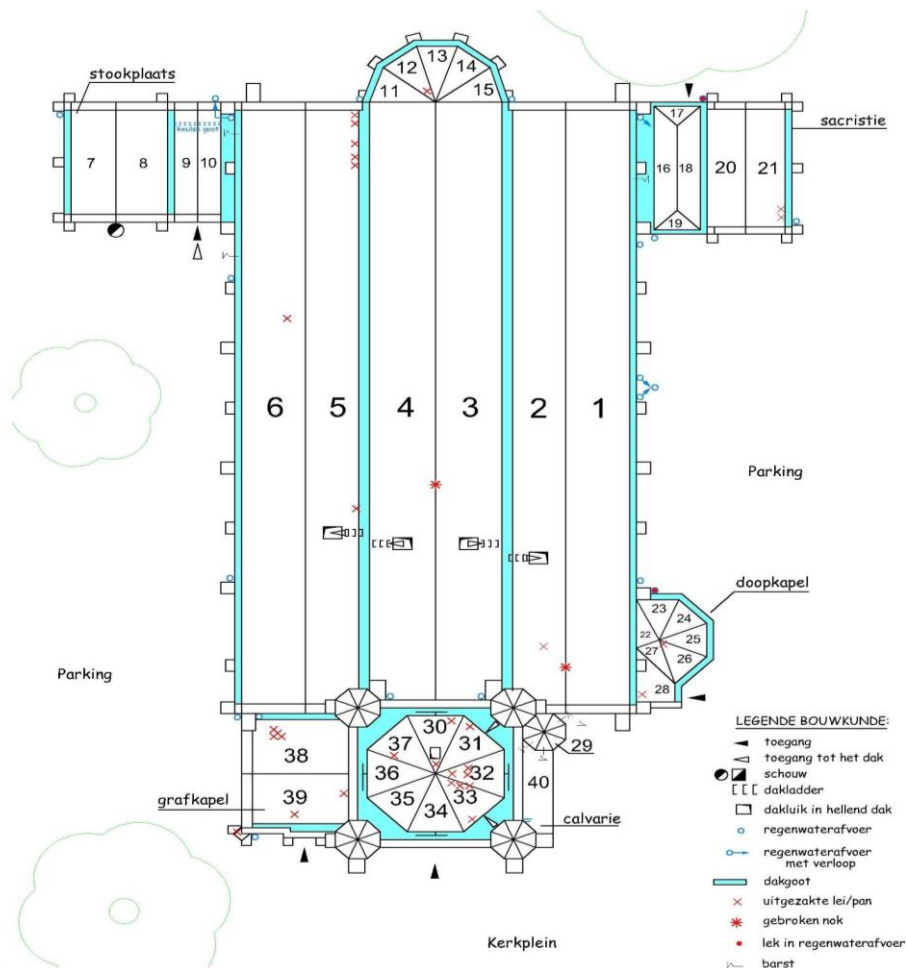
-Noordelijk zijkoor: "Bezoek van Maria aan haar nicht Elisabeth", door S. Counet (Luik) van 1736; "Verheerlijking van de Ongeschoeide Karmelietenorde", toegeschreven aan Filips de Champagne (Brussel), 17de eeuw; "Carolus Borromeus en de pestlijders van Milaan", door V. Boucquet (Veurne) van 1670.

-Neogotisch meubilair voornamelijk uit de jaren 1920, onder meer kruisweg (stuc reliëf), door Aloïs De Beule (Gent) van 1925.

b) Architecturale mogelijkheden

De plattegrond ontvouwt:

- een voorgeplaatste vierzijdige westtoren;
- een driebeukig schip van negen traveeën waaronder zijkooren met vlakke sluiting en hoofdkoor met vijfzijdige sluiting;
- ten zuidwesten doopkapel van één rechte travee met driezijdige sluiting;
- ten noordwesten familiekapel van twee op twee traveeën;
- in oksel van noordbeuk en toren;
- ten zuiden sacristie;
- ten noorden bergplaats in aansluitende trant.

	Object : Sint-Vedastuskerk	
	Adres : Kerkplein 18 8908 Vlamertinge	
	Plan : Dakenplan (Situatieschets)	
	Dossiernr. : 50384	
		Datum : 31/07/2024

c) Bouwfysische toestand

Monumentenwacht is aangesteld voor de inspectie van het kerkgebouw: uit verslag monumentenwacht van 31/07/2024 blz. 2

- De kerk is algemeen in goede staat
- De toestand van het metselwerk van de arkeltorentjes en traptoren is zorgwekkend, er is gevaar voor vallende stenen

Uit voorzorg werd door de kerkraad netten rond de arkeltorentjes bevestigd. Aanpak van de arkeltorentjes in regie van Stad Ieper voorjaar 2025.

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal:

bouwfysische toestand	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog – Acuut Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genommerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Redelijk
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig
toegankelijkheid		Redelijk

toelichting De quotering redelijk wordt gegeven omwille van de toestand van het metselwerk van de arkeltorentjes en traptoren, hier is een dringende restauratie nodig. De rest van de kerk is structureel in goede staat.

DAK

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting De daken van de kerk zijn in goede staat. Van het dak van de grafkapel zijn meerdere pannen uitgezakt, een dringende ingreep is noodzakelijk.

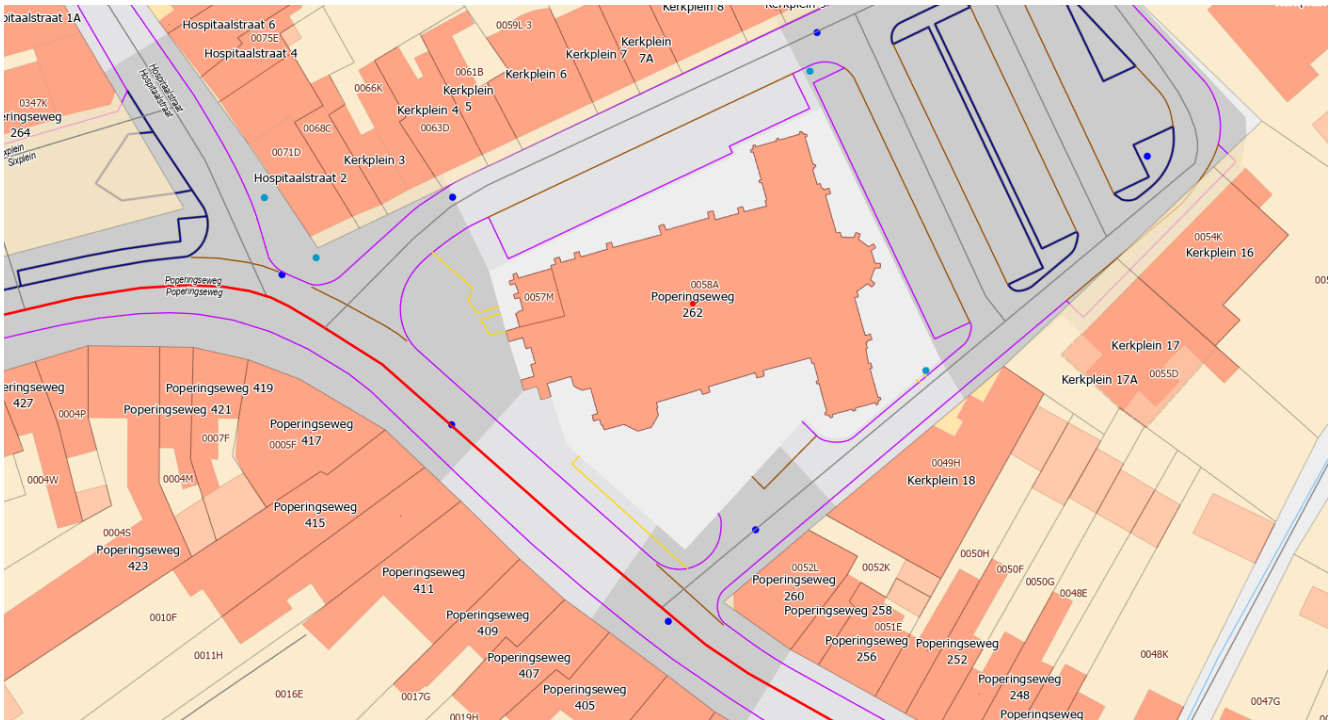
DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Redelijk
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting De goten en afvoeren zijn algemeen in goede staat. Bij het jaarlijks onderhoud worden vermoedelijk enkele plaatsen vergeten die vol liggen met duivenmest en nesten.

- de dakbedekking werd volledig vernieuwd in het jaar 1989.
- brandblussers werden op 17/01/2024 allemaal vernieuwd
- op basis van het inspectieverslag van de firma Heleblitz werden in januari 2024 de nodige werken uitgevoerd aan de bliksembeveiliging
- elektriciteitskeuring geldig tot 14/09/2025
- jaarlijks onderhoud + keuring van de mazoutbrander
- calamiteitenplan: jaarlijks visuele controle en verslag in vergadering kerkraad

2.11.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Vlamertinge is een deelgemeente van de stad Ieper. De dorpskern van Vlamertinge ligt net buiten het centrum van Ieper, langs de hoofdweg N38 naar de naburige stad Poperinge. Rechts voor de kerk is een bushalte.

Naast het centrum van Ieper is Vlamertinge de grootste deelgemeente van Ieper. In het westen van Vlamertinge, langs de Poperingeweg, ligt het gehucht Brandhoek. De kerk maakt geen deel uit van een beschermd stads- of dorpsgezicht. De kerktoeren worden niet verlicht. Het luiden van de klokken wordt automatisch aangestuurd.

Voor wie met de auto de kerk wil bereiken, zijn er ruime parkeergelegenheden nabij de kerk. Zowel links als rechts van de kerk is er parking. Achteraan de kerk is een ruime parking. De begraafplaats ligt niet rond het kerkgebouw maar op wandelafstand in de Jan de Cerfstraat. De pastorie, nabij de kerk, staat te koop. In het ontmoetingscentrum verderop zijn er 2 zalen, een grote en een kleinere. Dichterbij is er het gemeentehuis waar de wijkinspecteur en de uitleenpost van de bibliotheek zijn ondergebracht. Ook een aantal verenigingen hebben er hun lokaal.

Op loopafstand ligt de Vrije Basisschool de Vlam en de Familiekapel (polyvalente zaal en eigendom van de school).

2.11.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De parochiekerk wordt in hoofdzaak gebruikt voor de Rooms Katholieke Eredienst.

Op zaterdag gaat de wekelijkse eucharistieviering door om 16.30 u. Daarnaast zijn er ook huwelijken en begrafenissen. Tevens zijn er nog een aantal verenigingen die er hun jaarlijkse eucharistieviering houden.

Er is een beperkt nevengebruik door initiatiefnemers om tentoonstellingen in te richten of sporadisch een muzikaal of een (koor)optreden te organiseren .

Elk jaar is er van 10 tot 19 mei noven van Sint-Job. Hij wordt aangeropen om genezing te bekomen van vele besmettelijke aandoeningen en bij onrechtvaardig lijden.

Op loopafstand is er de Vrije Basisschool de Vlam. De wisselwerking met de school verloopt vlot. De school organiseert thematische vieringen /kerstzangstonde /schoolfeestviering. De school is steeds bereid om plechtigheden en initiatieven te ondersteunen.

De kerk is dagelijks open. Hiervoor zijn vrijwilligers aangesteld die de kerk dagelijks openen en sluiten en een visuele controle toepassen.

2.12. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Voormezele

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.12.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk

Geografische ligging:

- Voormezeledorp zn, 8902 Voormezele
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Voormezele

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming(en)

- Niet beschermd

c) Bouwfysische toestand

De kerktoeren en de dakbekleding werden enkele jaren terug gerestaureerd. Het interieur werd recent herschilderd. Het kerkgebouw is bijgevolg in zeer goede staat. Monumentenwacht is aangesteld voor inspectie van het kerkgebouw.

Aandachtspunt is het hernieuwen van de voegen van de muren van de kerk.

Toestand monumentenwacht cfr. het laatste rapport van 09/10/2024

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal:

bouwfysische toestand	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog – Acuut Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht
onderhoud		Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht
risico op gevolgschade		Geen - Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog - Acuut
toegankelijkheid		Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht
toelichting	Het gebouw verkeert algemeen in goede staat. Het voegwerk is wel sterk verzand.	

DAK

bouwfysische toestand		Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht
onderhoud		Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht
risico op gevolgschade		Geen - Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog - Acuut
toelichting	Leien dienen regelmatig gecontroleerd te worden.	

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht
onderhoud		Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht
risico op gevolgschade		Geen - Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog - Acuut
toelichting	Eén regenwaterafvoer is lekt. De goten en platte daken dienen dringend gereinigd te worden.	

2.12.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Voormezele ligt in Zandlemig Vlaanderen, op een hoogte van 22 tot 58 meter. De Diependalebeek en de Wijtschatebeek komen er samen om de Bollaertbeek te vormen. Ten oosten van de kom ligt het domein de Palingbeek.

De kerk maakt geen deel uit van een beschermd stads- of dorpsgezicht. De kerktoeren wordt niet verlicht. Het luiden van de klokken wordt automatisch aangestuurd.

Gezien de wijzigingen uitgevaardigd door de NMBS is de kerk moeilijk te bereiken via het openbaar vervoer. Busvervoer is zo goed als onbestaande.

Voor wie met de auto de kerk wil bereiken is er beperkte parkeergelegenheid nabij de kerk. In de omliggende straten is er voldoende parkeermogelijkheden

Rondom de kerk ligt het kerkhof. In de omgeving bevindt zich het Ontmoetingscentrum. Op loopafstand ligt de Vrije Basisschool.

2.12.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De parochiekerk wordt in hoofdzaak gebruikt voor de Rooms Katholieke Eredienst. In hoofdzaak is er de Eucharistieviering, elke 2de zondag van de maand, alsook huwelijken en begrafenissen.

Er is een beperkt nevengebruik door initiatiefnemers om tentoonstellingen in te richten of sporadisch een muzikaal of een kooroptreden te organiseren.

Jaarlijks is er de 8-daagse novene van het Heilig Bloed. De zondag na Pinksteren is er de traditionele Heilige Bloedprocessie. Die is erkend als religieus erfgoed.

Op loopafstand is er de Vrije Basisschool. De wisselwerking met de school verloopt vlot. Die is steeds bereid om plechtigheden en initiatieven te ondersteunen.

2.13. Sint-Catharina Zillebeke

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.13.1. Identificatie

Naam: Sint-Catharina Zillebeke

Geografische ligging:

- Dorp z/n, 8902 Zillebeke
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdome: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: St. Catharina

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming(en)

- Niet beschermd
- Beschermdoepvont geldig sinds 22/10/2001

2.13.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Ingeplant aan de oostzijde van Zillebeke dorp en ten noorden van de Pastoriestraat. Omringend kerkhof, onder meer Brits militair kerkhof ten noorden; ten westen afgezet door middel van bakstenen muurtje onder ezelsrug, en leilinden; haag aan zuidzijde. Omlopende bakstenen stoep. Neogotische hallenkerk met westtoren naar ontwerp van architect G. Lernould (Ieper) van 1923. In 1102 opgericht als éénbeukig kapelletje. Tijdens de 14de eeuw verbouwd tot gotische kerk, afgebrand in 1578 door de geuzen; heropgebouwd in het eerste kwart van de 16de eeuw. Toren gerestaureerd naar ontwerp van architect G. Lernould (Ieper) in 1910. Volledig vernield tijdens de Eerste Wereldoorlog en grosso modo naar vooroorlogs uitzicht heropgebouwd, echter met toevoeging van één travee en een houten overwelfing.

Gele baksteenbouw. Hergebruikte ijzerzandsteen voor onderbouw; zuid-, west- en noordgevel op sokkel van Atrechtse zandsteen. Arduinen grafstenen in noord- en zuidgevel, onder meer van de familie de Florisone de Siam. Leien bedaking. Westtoren van vier geledingen onder tentdakje, gestut door middel van haaks op elkaar gestelde hoeksteunberen met casementen en versnijdingen. Tudorboogvormig westportaal in een geprofileerde natuurstenen omlijsting; spitsbogig drielicht in geprofileerde omlijsting erboven. Spitsbogige casementen met ingeschreven drielob op doorlopende afzaat, ter hoogte van de tweede geleding. Spitsbogige galmgaten. Traveeën van schip en hoofdaltaar gemarkeerd door steunberen met versnijdingen en geprofileerde spitsboogvensters (tweelichten) op doorlopende afzaat; aflijnende tandlijst. Zijbeuken en -koren eindigend op puntgevels met aandaken, schouderstukken en muurvlchtingen; laatst genoemde geajoureerd door middel van drielichten.

Interieur: hallenkerk geritmeerd door spitsbogige scheibogen op bakstenen zuilen met ronde arduinen sokkel met eenvoudig bakstenen kapiteel. Houten spitstongewelf met dito trek balken. Vlakke houten torenzoldering. *Mobilair:* Tegen de westgevel van de noordbeuk: doopvont van de eerste helft van de 12de eeuw in Doornikse steen. Gedenkplaten, in muren van zijbeuken, op één na allen van de familie de Vinck zie dorpsinleiding. Voorts neogotisch mobilair.

Aanvullende informatie

Eerste Wereldoorlog

In en rond de Sint-Catharinakerk zijn er verschillende relictten die herinneren aan de Eerste Wereldoorlog. Tussen het Britse ereperk Zillebeke Churchyard en de toegang tot de Sint-Catharinakerk bevindt zich een hardstenen cenotaaf voor militaire slachtoffers.

Op het kerkhof, ten zuidoosten van de kerk, staat een bakstenen campanile met bronzen klokjes uit de vroegere Sint-Barabarakapel op 't Hooghe. Deze klokjes werden destijds uit brons gegoten, dat na de oorlog verzameld werd op de slagvelden van Zillebeke. Verder wordt de campanile getooid met twee gedenkplaten, het beeld van de Heilige Barbara en aan de achterzijde het kruis van een voormalige calvarieberg.

In het portaal van de kerk: kast met gedenkplaten voor soldaat Joseph Chambard, 132ste Reserve Infanterieregiment, kapitein Charles Mortas, 151ste Infanterieregiment, luitenant Alfred Schuster, 4th Queen's Own Hussars en onderofficier Amédée Rabusseau, 114de Infanterieregiment. Er is een koperen gedenkplaat voor de twee aangetrouwde neven Symes-Thompson en Lee Steere, beiden behorende bij het *2nd Grenadier Guards*. Lee Steere ligt onder een privaat graf begraven op het naburige Zillebeke Churchyard.

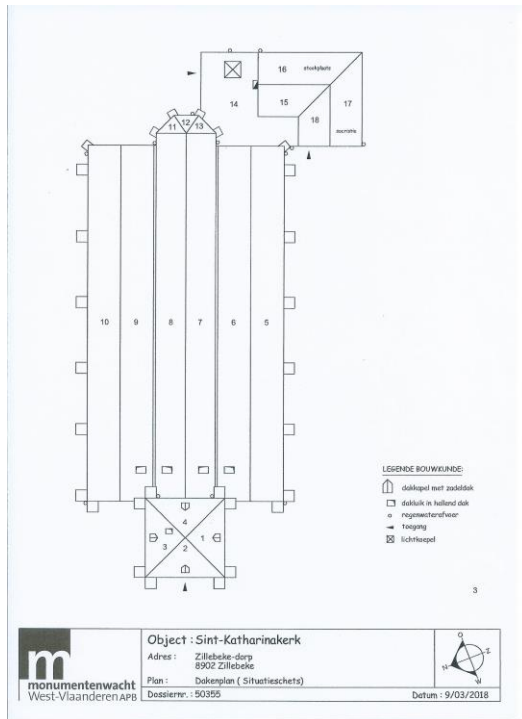
In de zuidelijke zijbeuk: spitsboogvormige glasraam met beeltenis van Sint-Joris ter herinnering aan 2nd Lieutenant Howard Avenel St. George van de *1st Life Guards*. Een andere spitsboogvormig glasraam wil soldaat Jean Emile Demarcq, 162ste Infanterieregiment, herinneren.

Eén klok in de kerktoren, met 'Alexis' aangeduid, werd geschonken door de moeder van 2nd Lt. Baron Alexis G. de Gunzburg, behorende tot het *11th Hussars (Royal Horse Guards)*. Baron Alexis ligt begraven op Zillebeke Churchyard.

Orgel

Orgel door Loncke Orgelbouw bvba uit 1990

b) Architecturale mogelijkheden

De plattegrond ontvouwt: een voorgeplaatste westtoren, met op de zuidwestelijke hoek deels ingebouwd traptorentje, een driebeukig schip van vijf traveeën, een koor en twee zijkoren van respectievelijk één travee en een driezijdige sluiting en een halve travee en een vlakke sluiting, en een zuidelijke sacristie. Op vandaag is de kerk omringd door een stedelijke en militaire begraafplaats wat een ruimtelijk uitbreiding niet evident maakt.

c) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand is goed en wordt regelmatig geïnspecteerd door Monumentenwacht. De laatste grondige restauratie dateert van 1993. De kerkfabriek voorziet jaarlijkse een aantal onderhoudswerkzaamheden om het gebouw in goede bouwfysische toestand te houden.

Toestand monumentenwacht cfr. het laatste rapport van 08/03/2018

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

bouwfysische toestand	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	<i>geen- weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut</i> Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE OBJECT

bouwfysische toestand	■	goed
onderhoud	■	redelijk
risico op gevolgschade	■	redelijk

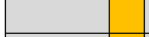

toelichting De loden zakgoten langs het schip vernieuwen. De goten en afvoeren vrij houden van duivenmest. De duiven systematisch afvangen.

DAK

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting Twee dakkapellen en een dakluik in de torenspits zijn niet waterdicht.

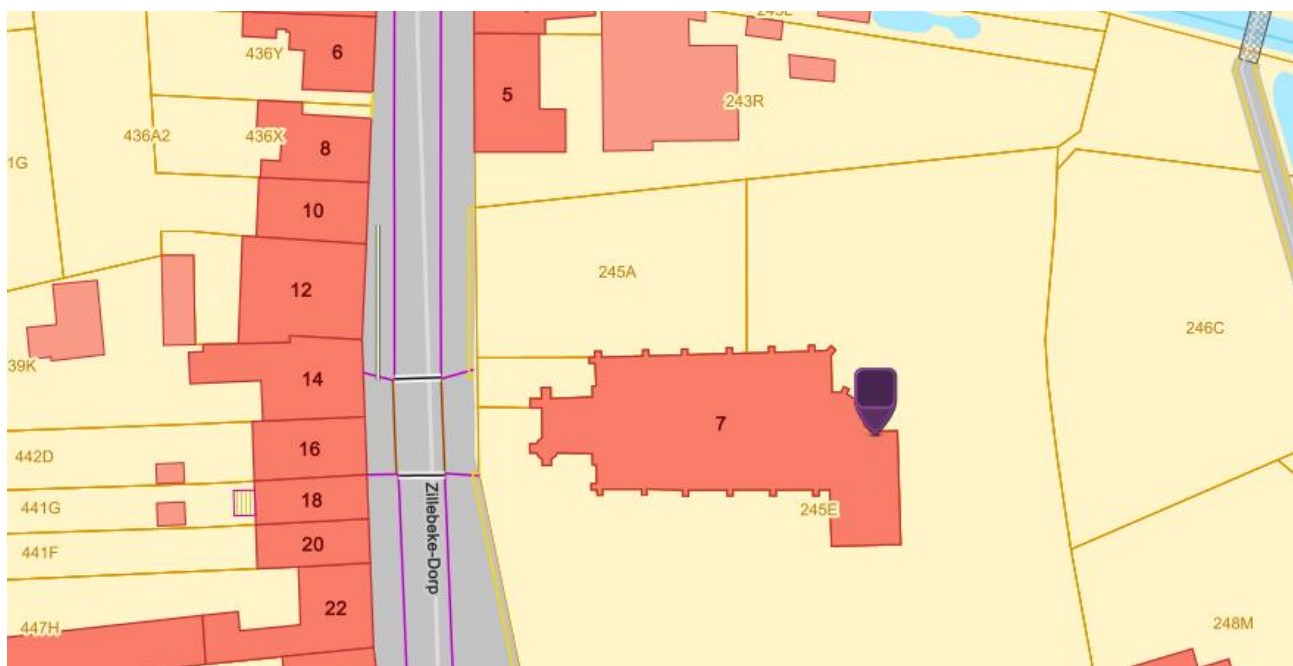
DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		matig
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting De lekke zakgoten van het schip vernieuwen. De verstopte afvoeren van het koor ontstoppen en vrijmaken.

Inmiddels werd door onderhoudswerken de problematiek van de goten reeds aangepakt.

2.13.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Het kerkgebouw is een beschermd dorpsgezicht en is omringd door een stedelijke en militaire begraafplaats. De ligging van de kerk is in het centrum van het dorp met nabijheid van een bushalte en voorzien van enkele parkingplaatsen.

Een grote bijkomende parking is gelegen aan het ontmoetingscentrum 't Riet, een 100-tal meter van het kerkgebouw.

De kerk beschikt over goed luidende en werkende klokken in een toren die niet verlicht wordt. Naast de klokken in de toren zijn er nog twee klokjes in een Campanile op het kerkhof gelegen naast de kerk en gebouwd in 2000. Om 20h02 weerklinkt iedere dag "The Last Bells" samenspel van klokken van de kerk en klokjes van de campanile ter eer van de oorlogsslachtoffers.

Een lagere school is aanwezig in de dichte omgeving van het kerkgebouw.

2.13.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Het kerkgebouw wordt vooral gebruikt voor liturgische activiteiten. Er zijn momenteel liturgische vieringen op de eerste zondag van de maand. Daarnaast vinden er regelmatig begrafenissen, huwelijks- en doopvieringen plaats in de kerk.

Er zijn ook nog religieuze activiteiten zoals de verering van de heilige Catharina van Alexandrië (huidziekten) en de patroonfeest van de heilige Hubertus met broodzegening. Met de kermis in het dorp wordt er ieder jaar een misviering gehouden voor de overledenen van het voorbije jaar.

De kerk wordt occasioneel gebruikt voor andere activiteiten dan de eredienst bijvoorbeeld concerten, tentoonstellingen, voordrachten, ... Dit wordt georganiseerd door verenigingen die in het dorp actief zijn.

2.14. Sint-Leonardus Zuidschote

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.14.1. Identificatie

Naam: Sint-Leonardus Zuidschote

Geografische ligging:

- Zuidschote-Dorp 17/A, 8904 Zuidschote
- Provincie: West-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdом: Brugge
- Dekenaat: Ieper
- Parochie: St. Leonardus

Eigenaar: Stad Ieper

Bescherming(en)

- Niet beschermd

2.14.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Georiënteerd bedehuis, centraal in de straatbocht gelegen, midden een omhaagd kerkhof - onder meer Engelse graven van Commonwealth 1939-1945 - met linden aan zuidkant; omlopend geasfalteerd kerkpad.

Oorspronkelijke kerk gebouwd in 1483. Stenen torenspits van 1551, in 1807 gedeeltelijk afgebroken. In oktober 1914 brandde de kerk af. Nieuwe kerk naar ontwerp van architect Jules Coomans (Ieper) van 1922-1923.

Algemene herstellingswerken naar ontwerp van architect P. Pauwels (Kortrijk) van 1970.

Hallenkerk met voorgeplaatste westtoren naar regionale baksteengotiek. Verankerd gebouw van Nieuwpoortse baksteen op arduinen sokkel; leien zadeldaken. Vierzijdige westtoren van drie geledingen onder bakstenen naaldspits met hogels (natuursteen) en kapelletje. Haaks op elkaar staande hoeksteunberen met versnijdingen, op de zuidwestzijde met ingebouwd traptorentje. Markerende cordons (arduin).

Westportaal: geprofileerde korfboog verdiept in rondboogomlijsting met drielob in boogveld; centraal rondboognisje met beeld van H. Lenaart. Geprofileerd spitsbogig drielicht op afzaat ter hoogte van tweede geleding. Drie gekoppelde spitsbogige galmgaten op gezamenlijke afzaat in vier gevels

Gesloten borstwering met driepasbogenfries; veelzijdige hoektorentjes onder bakstenen naaldspits met hogels en kruisbloem. Flankerende westelijke puntgevels voorzien van aandak, schouderstukken en muurvlechtingen; hoeksteunbeer met versnijdingen. Spitsbogig drielicht op afzaat. Gelijkaardige oostgevels.

Zijgevels: spitsbogige drielichten op afzaat met doorgetrokken lekdrempel, tussen steunberen met versnijdingen. Aflijnend baksteenfries bestaande uit een overhoekse- en rechte muizentand. Driezijdige hoofdkoorsluiting geritmeerd door overhoekse steunberen met versnijdingen en spitsbogige tweelichten.

Baksteenfries zie zijgevels. Aanleunende sacristie en bergruimte in aansluitende bouwtrant.

Witbepleisterd *interieur*. Spitsbogige scheibogen op bakstenen zuilen met achzijdige sokkel en een eenvoudig kapiteel. Houten spitsstongewelf met gordelbogen en trekbalen met licht geprofileerde sloffen. Neogotisch mobiliair.

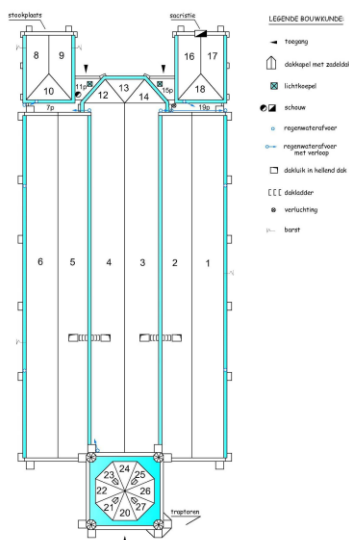
Orgel

Orgel door Jules Anneessens uit 1927. Anno 2021 werd het orgel niet meer bespeeld en bevond het zich in slechte staat. Er is een nieuw orgel in de kerk aanwezig.

Werelderfgoed

In de kerk zijn twee witte hardstenen gedenkplaten ingemetseld in de muur, vooraan in de noordelijke zijbeuk, nabij het Maria-altaar. Een ter herinnering aan de "fusilier marin" Emile Avenel, en een aan de zoeaaf Louis Fressenot.

b) Architecturale mogelijkheden

De plattegrond ontvouwt: driebeukig schip van vijf traveeën met rechte sluiting voor noord- en zuidbeuk, een hoofdkoor van een halve rechte travee met driezijdige sluiting, een zuidoostelijke sacristie en een noordoostelijke bergplaats.

Uitbreiding is niet evident gezien de kerk op vandaag omringd is door een stedelijke begraafplaats.

In 2015 werd deelgenomen aan een haalbaarheidsonderzoek om de mogelijke opties van herbesteding tot urnenkerk of ontmoetingscentrum te onderzoeken.

c) Bouwfysische toestand

- De kerk is in structureel goede staat
- het metselwerk boven het inkomportaal en de westelijke topgevels werden hersteld en hervoegd
- de glas-in-loodramen van het koor werden gerestaureerd
- de torenwandeling werd van een nieuwe afvoer voorzien,
- Kerkzuilen werden gereinigd
- Metselwerk rond de glasramen achter het altaar werden gereinigd
- Metselwerk hoofdingang eveneens gereinigd

Toestand monumentenwacht cfr. het laatste rapport van 06/01/2022

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw weergegeven op een 6-delige kleurschaal :

bouwfysische toestand	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico's op gevolgschade	Geen – Weinig – Redelijk – Aanzienlijk – Hoog – Acuut Deze schaal geeft in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico's op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	Uitstekend – Goed – Redelijk – Matig – Slecht – Zeer slecht Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE GEBOUW

bouwfysische toestand		Uitstekend
onderhoud		Goed
risico op gevolgschade		Geen
toegankelijkheid		Goed

toelichting De kerk is structureel in zeer goede staat.
Behalve de zolders boven de stookruimte en de sacristie, zijn alle delen goed bereikbaar.

DAK

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Matig
risico op gevolgschade		Weinig

toelichting De daken zijn algemeen in goede staat. De platte daken zijn sterk vervuild met een dikke laag duivenmest.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		Goed
onderhoud		Slecht
risico op gevolgschade		Redelijk

toelichting De goten en afvoeren zijn structureel in goede staat maar zijn sterk vervuild met duivenmest waardoor er veel water in de goten blijft staan en tappaten zullen verstopt geraken.

2.14.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

In de onmiddellijke omgeving van de kerk bevindt zich het OC en kleuterschool, speelplein, petanque baan en openbaar toilet.

2.14.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Actueel gebruik:
Gebruikt voor erediensten elke 4de zondag van de maand
- Bijkomend:
  - Herdenking eerste gasaanval nabij Steenstraete
  - Open kerken (Pasen tot eind Sep), stille ruimte
  - Jaarlijkse dierenzegening
  - 2de zaterdag van Dec kerstconcert ten voordele van een goed doel, Org FERM
  - Kerstbezinning voor de kleuters van de plaatselijke kleuterafdeling.
- Andere activiteiten welke reeds doorgingen
  - Door de aanwezigheid van een projectiescherm werden er in het kader van de vormselvoorbereiding films afgespeeld voor de vormelingen.
- Dit scherm werd ook al regelmatig gebruikt bij vieringen.
  - Tentoonstelling “Gif mo goaze” Org Prov West-Vlaanderen
  - Tentoonstelling rond 100j samen het leven vieren rond het woord (nav van 100j wederopbouw kerk)

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

In de Toekomstvisie Parochiekerken van 2015 werden afspraken geformuleerd over de invulling van de verschillende gebruiksvormen. Deze afspraken kwamen tot stand in overleg tussen het centraal kerkbestuur en de Stad Ieper.

Het kerkenbeleidsplan 2025 evalueert enerzijds ideeën en acties van de voorgaande plannen, en lijst ook enkele realisaties op; bv. de sloop van de brandhoekkerk en de inrichting tot een gemeenschapsplein voor divers gebruik.

De toekomst van de parochiekerken is een dermate gevoelig thema dat noopt tot eensgezindheid. Die eensgezindheid kan er enkel komen als resultaat van doorgedreven lokaal overleg in een sfeer van respect en vertrouwen met alle betrokken partijen. In 2015 en 2020 werden reeds verschillende haalbaarheidsstudies doorlopen tot herbestemming:

- St. Leonarduskerk Zuidschote - 2015 - omvormen tot urnenkerk en/of ontmoetingsruimte
- Brandhoekkerk - 2015 - stockage van kunstwerken of ontmoetingscentrum - Brandhoekkerk werd ondertussen gesloopt en wordt omgevormd tot evenementenplein
- St. Pieterskerk - 2020 - dienstencentrum met buurthuis / sociaal restaurant
- O.I.v. Geboortekerk Hollebeke - 2020 - ontmoetingscentrum

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Om het kerkenbeleidsplan van 2015 te actualiseren heeft het Centraal kerkbestuur in het najaar van 2024 de voorbereiding opgestart met alle onderliggende kerkfabrieken voor het verzamelen van alle infoches. Met deze info werd aan de slag gegaan in meerdere overlegvergaderingen om tot een gedragen visie te kunnen komen.

Het kerkenbeleidsplan dat op 30 juni 2025 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, is een document dat kan bijgestuurd worden in de loop van de legislatuur bij nieuwe inzichten. Een langetermijnvisie is onderhevig aan veel factoren en evoluties. Het doel met de keuzes van vandaag is om alle mogelijkheden tot gebruik van kerkgebouwen voor gemeenschapsfuncties te onderzoeken, zodat we deze gebouwen niet dreigen te verliezen.

De Stad pleit voor een brede blik om te onderzoeken welke kerkgebouwen ingezet kunnen worden voor gemeenschapsfuncties en dit met respect voor de erfgoedwaarde van het gebouw. Er wordt benadrukt dat er niet gezocht wordt naar extra ruimte waar de Stad al beschikt over voldoende ruimte voor het invullen van gemeenschapsfuncties.

Volgende 'gebruiksvormen' van kerkgebouwen worden geïdentificeerd:

3.1.1. Valorisatie

'Valorisatie' zijn die initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw versterken en bevorderen. De initiatieven vullen de liturgie en bezinning aan of krijgen een plaats ernaast. Denk aan kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen.

3.1.2. Medegebruik

Wanneer je het kerkgebouw openstelt voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen binnen de oecumene, spreek je over medegebruik (de rooms-katholieke kerk, de orthodoxe kerken, de protestantse kerken).

3.1.3. Nevenbestemming

Als er nog religieuze activiteiten plaatsvinden in de parochiekerk, maar die te groot is voor de plaatselijke geloofsgemeenschap, kan je een nevenbestemming overwegen. Er is een onderscheid tussen nevenbestemming in tijd en nevenbestemming in ruimte (gedeeld gebruik).

a) Nevenbestemming in tijd (multifunctioneel gebruik)

Multifunctioneel gebruik is een nevenbestemming in de tijd. Op momenten dat er geen religieuze activiteiten in de kerk plaatsvinden, kunnen andere organisaties het gebouw gebruiken. Denk aan een fanfare die de kerk af en toe gebruikt als repetitieruimte.

b) Nevenbestemming in ruimte (gedeeld gebruik)

Gedeeld gebruik is een nevenbestemming in de ruimte. Door architecturale aanpassingen te doen in het kerkgebouw, creëer je een kleinere liturgische ruimte. Daarnaast is er ruimte voor één of meerdere lokalen met een andere, (semi-)permanente invulling. Bij gedeeld gebruik zijn de liturgische ruimte en de andere ruimtes bouwkundig van elkaar gescheiden. Voorbeeld: een school die de zijbeuk van de kerk gebruikt als turnzaal of klaslokaal.

3.1.4. Herbestemming

Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan de bisschop ze definitief aan de eredienst onttrekken. Het kerkgebouw krijgt dan een nieuwe functie. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.

3.1.5. Overzicht

De Stad Ieper heeft op haar grondgebied 14 katholieke kerken, één anglicaanse en twee protestantse kerken. Van de 14 katholieke kerken zijn er 5 beschermd als monument en 1 kerk heeft een beschermd toren.

Zowel de Stad als het Centraal kerkbestuur wil stappen zetten in het uit te werken traject op het toekomstig gebruik van de Ieperse parochiekerken. Dit zal goede communicatie vereisen en duidelijke uitleg bij de gemaakte keuzes om misverstanden te voorkomen. Het proces zal betrokkenheid vragen van alle betrokken partijen en de omliggende bevolking.

Na overleg met de verschillende actoren werd volgend overzicht uitgewerkt:

- Sint-Maartenskathedraal: dé centrumkerk voor de eredienst met daarnaast ruimte voor nevenbestemming in tijd en in ruimte (Proosdijzaal)
- Sint-Jacob: op termijn te onderzoeken naar de mogelijkheden tot nevenbestemming / herbestemming
- Sint-Pieter: de stad wil het haalbaarheidsonderzoek van 2020 waarbij de kerk wordt herbestemd tot een dienstencentrum verder uitwerken en zo opnemen in de locatie-studie van de herlocalisatie van het bestaande dienstencentrum de Kersecorff.
- O.I.v. Middelaars: geen vraag naar gemeenschapsfuncties
- Sint-Michiel Boezinge: de functies nodig in het dorp eens bekijken – als op termijn (middellang of lang) het ontmoetingscentrum aan vervanging zou zijn, om de ruimte van het kerkgebouw te onderzoeken
- O.I.v. Hemelvaart Brielen: geen vraag naar gemeenschapsfuncties
- St. Jan Baptist Dikkebus: geen vraag naar gemeenschapsfuncties
- Sint-Petrus en Paulus Elverdinge: geen vraag tot gemeenschapsfuncties

- O.I.v. Geboorte Hollebeke: vraag tot eventuele inrichting op termijn als ontmoetingscentrum ter vervanging van het bestaande – de haalbaarheidsstudie van 2020 herbekijken
- Sint-Jan: geen vraag tot gemeenschapsfuncties
- Sint-Vedastus Vlamertinge: geen vraag op korte termijn – onderzoek van het gemeentehuis deze legislatuur zal moeten uitwijzen of ruimte in de kerk nuttig kan ingezet worden om functies in te vullen
- O.I.v. Hemelvaart Voormezele: vraag om mogelijkheid te onderzoeken om het kerkgebouw in te zetten voor eventuele grote activiteiten in combinatie met het ontmoetingscentrum
- St. Catharina Zillebeke: geen vraag naar gemeenschapsfuncties
- St. Leonardus Zuidschote: op vandaag geen vraag naar gemeenschapsfuncties – als er op termijn (middellang of lang) geen school meer zou zijn dan krijgen we een andere situatie

Naam kerk	Beschermd Niet-Beschermd	Eigendom	Valorisatie	Nevenbestemming in tijd	Nevenbestemming in ruimte	Herbestemming
Sint-Maartenskathedraal	B	Stad	X	X	X	
Sint-Jacob	B	Stad	X	X	(X)	(X)
Sint-Pieter	B	Stad	X	X	(X)	(X)
O.I.v. Middelaes	NB	Vlaamse Kapucijnen	X	X		
Sint-Michiel Boezinge	B	Stad	X	X	(X)	(X)
O.I.v. Hemelvaart Brielen	NB	Stad	X	X		
Sint-Jan Baptist Dikkebus	NB	Stad	X	X		
Sint-Petrus en Paulus Elverdinge	B	Stad	X	X		
O.I.v. Geboorte Hollebeke	NB	deels Stad deels KF	X	X	X	(X)
Sint-Jan	NB	Kerkfabriek	X	X		
Sint-Vedastus Vlamertinge	Enkel toren B	Stad	X	X	(X)	
O.I.v. Hemelvaart Voormezele	NB	Stad	X	X	(X)	
Sint-Catharina Zillebeke	NB	Stad	X	X		
Sint-Leonardus Zuidschote	NB	Stad	X	X		(X)
Anglicaanse kerk	B	Ypres Memorial Church	X	X		
Protestantse kerk	NB	VPKB	X	X		
Protestants-evangelische kerk De Hoeksteen	NB	Evangelische kerk	X	X		

* (X) keuzes zullen worden onderzocht met alle betrokken partijen

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Intenties mbt verantwoordelijkheden en traject tussen de stad en het Centraal kerkbestuur

Er wordt aktegenomen van de infofiches verzameld door het Centraal kerkbestuur van de onderliggende kerkfabrieken. De stad wenst de gestructureerde wijze van opstart van de gesprekken over de toekomstvisie op parochiekerken met het Centraal kerkbestuur verder te zetten. Volgende engagementen inzake verantwoordelijkheden en te volgen traject wordt hierbij vooropgesteld:

- De stad zal bij toekomstige ruimtevragen met (semi) openbaar karakter de inzetbaarheid van het kerkelijk patrimonium mee in overweging nemen, waardoor zowel bij vragen rond huisvesting van (semi)publieke dienstverlening van de stad of het OCMW of van andere overheden of (gesubsidieerde) (semi) publieke actoren, de mogelijke/wenselijke inzet van kerkelijk patrimonium als optie mee wordt afgetoetst. De stad wil op die manier vermijden dat korte of lange termijnkansen tot activering van dit patrimonium niet worden opgenomen;
- De stad zal in het (half)jaarlijks overleg met het CKB potentiële opportuniteiten inzake, neven- of herbestemming van de kerkgebouwen overlopen; indien nodig wordt bij onverwachte opportuniteiten ook in tussentijd contact opgenomen met het CKB;
- De stad vraagt ook aan de kerkelijke overheid om hier actief mee rond na te denken. De stad wenst op deze wijze te bouwen aan een gezamenlijk draagvlak voor het toekomstig behoud en gebruik van deze kerkgebouwen binnen de gemeente.

Intenties mbt huidig en toekomstig gebruik van kerken

De stad wenst in overleg met het CKB, het Bisdom en het representatief orgaan van de andere erediensten om alle kerken op het grondgebied van de stad in te zetten voor valorisatie en nevenbestemming in tijd.

Nevenbestemming in tijd zijn in te richten met de aanwezige faciliteiten op vandaag. Investeringszaken zullen worden afgewogen naar noodzaak en in relatie met alle aanwezige gemeenschapsfuncties in de nabije buurt.

Bij gebruik van de eredienstgebouwen door derden dienen de afgesproken minimumtarieven toegepast te worden zodat er financieel wordt bijgedragen in het gebruik.

Op vandaag zijn er geen vragen naar medegebruik door andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen. Indien de vraag zich stelt staan de verschillende actoren open om te onderzoeken hoe deze behoefte kan ingevuld worden.

Intenties mbt nevenbestemming in ruimte of herbestemming

Op basis van de bundel infofiches opgesteld door het CKB en het gezamenlijk overleg met de Stad ligt de focus van onderzoek voor nevenbestemming in de ruimte enerzijds op de 3 centrumkerken van Ieper: de St-Maartenskerk, de Sint-Jacobskerk en de St. Pieterskerk. In de deelgemeenten ligt de focus op de Sint-Michielskerk te Boezinge, de Olv-Geboortekerk te Hollebeke, de St. Vedastuskerk te Vlamertinge en de Olv-Hemelvaartkerk te Voormezele.

Inzake herbestemming zal worden onderzocht naar mogelijkheden voor de centrumkerken St. Jacob en St. Pieter en in de deelgemeenten de St. Michielskerk te Boezinge, de Olv-Geboortekerk te Hollebeke en de Sint-Leonarduskerk te Zuidschote in functie van mogelijke gemeenschapsvoorzieningen. Kerkgebouwen blijven atypische gebouwen met een grote symbolische waarde in het landschap. Herbestemming is bijgevolg zeer delicaat en bovendien dient elk initiatief onderzocht te worden of het wel economisch haalbaar is.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maanden van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.